

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

ทำที่และกรอบการเจรจาของประเทศไทย

สำหรับการเจรจาในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ

ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(Conference of the Parties : COP)

ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก

อ.พ. ๑๕/๒๕๕๒ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญนิติบัญญัติ

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๕๕ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่

www.parliament.go.th/library

Legislative Institutional Repository of Thailand

**ทำที่และกรอบการเจรจาของประเทศไทย
สำหรับการเจรจาในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ
ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
(Conference of the Parties : COP)
ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก**

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา(อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณาทำที่และกรอบการเจรจาของประเทศไทยสำหรับการเจรจาในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Conference of the Parties : COP) ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก ที่เข้าสู่การประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภาและผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ – ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๕

กลุ่มงานบริการวิชาการ
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
1. ทำที่และกรอบการเจรจาของประเทศไทยสำหรับการเจรจา ในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 15 (Conference of the Parties : COP15) ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก	1
2. ความเป็นมาของการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายใต้อนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและพิธีสารเกียวโต	4
3. สรุปสาระสำคัญของ Long-term Cooperative Action under the Convention (LCA)	19
4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอของภาคประชาสังคมไทยต่อการเจรจาเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศในครั้งการประชุมภาคีสมาชิกอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 15 (Conference of the Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change : COP 15) ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก	34
5. มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง	
- การจัดตั้งผู้ประสานงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Officer: CCO)	47
- เอกสารสำคัญของการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง	49
6. บทวิเคราะห์ทำที่และกรอบการเจรจาของประเทศไทยสำหรับการเจรจาในการประชุม รัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 15 (Conference of the Parties : COP 15) ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก	50
7. ข่าวจากสื่อมวลชน	52

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางอารยะหญิง จอมพลาพล

ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ 3

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางพุทธชาติ ทองเอน

วิทยากร 8 ว.

นางมัลลิกา สมบัติศิริ

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 6

นางสาวอัชฌา ไตรมาลัย

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 1

นางสาวเมษณีญา สนวนทรัพย์

เจ้าหน้าที่ธุรการ 4

นางสาววิณา เข้มนาม

เจ้าหน้าที่ธุรการ 1

พฤษภาคม 2552

LI RT

**ท่าทีและกรอบการเจรจาของประเทศไทยสำหรับการเจรจา ในการประชุมรัฐภาคี
อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 15
(Conference of the Parties : COP15) ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก***

การกำหนดท่าทีของประเทศไทยพิจารณาจากเอกสารการเจรจา (Negotiating Text) และใช้ผลการศึกษาจากรายงานสถานการณ์ ฉบับที่ 4 (Forth Assessment Report – AR4) ของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change - IPCC) ซึ่งเป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เป็นเกณฑ์ประกอบการตัดสินใจ โดย AR4 จะกล่าวถึงการกำหนดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลก ระดับความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศเป็นต้น ร่วมกับข้อมูลจากการเจรจาใน 7 ครั้งที่ผ่านมา

หลักการสำคัญที่ประเทศไทยควรนำมาใช้ในการเจรจา ได้แก่ ความรับผิดชอบในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงศักยภาพ (Common but differentiated and Respective Capability) ความรับผิดชอบในอดีต (Historical Responsibility) การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) การขจัดปัญหาความยากจน (Poverty Eradication) หลักการของความเสมอภาค (Equity Principle) ความเป็นธรรมด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Justice) รูปแบบการบริโภค (Consumption Pattern) การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในลักษณะการใช้ชีวิตเพื่อความอยู่รอดและการใช้ชีวิตแบบฟุ่มเฟือย (Emission for Survival & Luxury) และสิทธิในการพัฒนา (Global Development Rights)

**1. ความร่วมมือระยะยาวภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
(Long-term Cooperation Action under the Convention: LCA)**

1.1 วิสัยทัศน์ในระยะยาว

การกำหนดวิสัยทัศน์จะต้องมองการณ์ไกล โดยไม่มีผลกระทบต่อการผลิตอาหารและต้องมีการบริโภคที่ยั่งยืนกว่าปัจจุบัน รวมทั้งไม่กระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศกำลังพัฒนา ทั้งนี้จะต้องควบคุมอุณหภูมิของโลกไม่ให้สูงขึ้นเกินกว่า 2 องศาเซลเซียส โดยมีระดับความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศไม่เกิน 450 ppm ซึ่งในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกจะต้องใช้ปี 1990 เป็นปีฐาน โดยเป้าหมายระยะสั้นในปี 2020 กำหนดการลดก๊าซเรือนกระจกไม่น้อยกว่าร้อยละ 40

1.2 การส่งเสริมการปรับตัว

ประเทศที่พัฒนาแล้วจะต้องสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการปรับตัว ทั้งในด้านการเงิน เทคโนโลยี และการพัฒนาขีดความสามารถในการปรับตัว โดยมีกระบวนการการสนับสนุนกรอบเป้าหมายและกลไกการดำเนินงานที่ชัดเจน และเป็นไปตามพันธกรณี

-----
*ที่มา : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

1.3 การส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจก

1.3.1 ประเทศที่พัฒนาแล้วต้องลดก๊าซเรือนกระจก โดยยอมรับพันธกรณีผูกพันทางกฎหมาย (legally binding commitments) ในลักษณะ Economy-wide Reduction Commitment) สำหรับปี 2013-2017 หรือปี 2020 โดยยึดหลักความรับผิดชอบของการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ในอดีต (historical responsibility) และขีดความสามารถของประเทศ (National Capability) ทั้งนี้การลดต้องสามารถวัดได้ รายงานได้ และตรวจสอบได้ (Measurable, Reportable and Verifiable: MRV)

1.3.2 ประเทศกำลังพัฒนาจะลดก๊าซเรือนกระจกโดยความสมัครใจ บนหลักการที่ว่า “ประเทศภาคีที่กำลังพัฒนา จะอนุรักษ์พันธกรณีของตนในอนุสัญญาฯ อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเพียงใดที่ขึ้นอยู่กับ การอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพของประเทศภาคีที่พัฒนาแล้วตามพันธกรณีในอนุสัญญาฯ ที่เกี่ยวกับการ สนับสนุนทางการเงิน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี”

1.3.3 นโยบายและมาตรการรวมทั้งกลไกทางการตลาดของประเทศพัฒนาแล้ว ต้องไม่เป็น มาตรการฝ่ายเดียว (Unilateral) และเป็นข้อกีดกันทางการค้าต่อประเทศกำลังพัฒนา

1.4 การส่งเสริมการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัว

เน้นการขับเคลื่อนโดยภาครัฐ และจะต้องมีกลไกการดำเนินการที่ชัดเจน เช่น กองทุนสนับสนุน การลงทุนร่วมด้านการพัฒนาเทคโนโลยี การร่วมวิจัยและพัฒนา การลดข้อจำกัดในเรื่องสิทธิบัตรของ เทคโนโลยีและมีงบประมาณเพื่อสนับสนุนการแก้ปัญหาเรื่องสิทธิบัตร ทั้งนี้จะต้องให้ความสำคัญระหว่าง การลดก๊าซเรือนกระจกกับการปรับตัวเท่าๆ กัน รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพด้วย

1.5 การส่งเสริมด้านการเงินและการลงทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัว และความร่วมมือด้านเทคโนโลยี

ถือเป็นพันธกรณีของประเทศที่พัฒนาแล้วที่จะต้องดำเนินการภายใต้อนุสัญญาฯ แต่ปัจจุบันยัง ไม่ได้ดำเนินการตามพันธกรณีอย่างเพียงพอ จึงจำเป็นต้องมีกลไกการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส รวมทั้งสนับสนุนกลไกทางการเงินใหม่

1.6 การลดก๊าซเรือนกระจกจากภาคเกษตรกรรม

1.6.1 ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการลดก๊าซเรือนกระจก แต่ต้องคำนึงถึงหลักการของ อนุสัญญาฯ เป็นสำคัญ คือ การลดก๊าซเรือนกระจกจากภาคเกษตรกรรม ต้องไม่คุกคามการผลิตอาหาร (Food production is not threatened) และต้องคำนึงถึงรูปแบบการบริโภค (Consumption pattern) เป็นสำคัญ

1.6.2 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคเกษตรกรรมเป็นการปล่อยเพื่อความอยู่รอด (Emissions for survival) และเกี่ยวข้องกับความยากจน (poverty) โดยตรง ดังนั้น จึงต้องให้ความสำคัญในการลดการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกจากการใช้ชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย (emissions for luxury lifestyle) เป็นอันดับแรก

1.6.3 ควรเน้นเรื่องการวิจัยและพัฒนา (R & D) เพื่อการปรับตัว (Adaptation) โดยต้องได้รับการ สนับสนุนจากประเทศที่พัฒนาแล้ว

1.6.4 มิให้นำเรื่องการปล่อยก๊าซจากภาคเกษตรกรรมมาเป็นข้อกีดกันทางการค้า

1.7 การลดก๊าซเรือนกระจกจากการตัดไม้ทำลายป่าและความเสื่อมโทรมของป่าของประเทศกำลังพัฒนา (Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation in Developing Countries: REDD Plus)

ประเทศไทยจะต้องมีการศึกษาถึงผลดีและผลเสียของ REDD Plus โดยเปรียบเทียบกับ การลดก๊าซเรือนกระจกในกระบวนการผลิตของประเทศพัฒนาแล้ว รวมทั้งติดตามประเด็นการเจรจาเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดท่าที เพื่อไม่ให้เป็นการอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว

2. พันธกรณีต่อเนื่องสำหรับประเทศในภาคผนวกที่ 1 ภายใต้พิธีสารเกียวโต

2.1 การไม่สนับสนุนการยกเลิก Kyoto Protocol และมี Protocol ใหม่ โดยเห็นควรให้ประเทศพัฒนาแล้วรับผิดชอบ และดำเนินการอย่างจริงจังให้เป็นไปตามพันธกรณี

2.2 พันธกรณีรอบ 2 ของประเทศในกลุ่ม Annex I (ภายหลังปี ค.ศ. 2012)

2.2.1 ปีฐานควรรใช้ปี 1990 เพราะสัดส่วนในภาพรวมเป็นประโยชน์ต่อประเทศกำลังพัฒนารวมทั้งประเทศไทย

2.2.2 เป้าหมาย ควรกำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ร่วมระยะยาว (shared vision) ในคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความร่วมมือระยะยาวภายใต้ฉันทสัญญา (the Ad Hoc Working Group on Long-term Cooperation Action under the Convention : AWG-LCA) ที่เสนอให้อุณหภูมิสูงขึ้นไม่เกินกว่า 2 องศาเซลเซียส และความเข้มข้นของ CO₂ ในบรรยากาศไม่เกิน 450 ppm ซึ่งอาจไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ภายในปี 2020 และเป็นร้อยละ 80-95 ในปี 2050 ซึ่งเป็นไปตามผลการศึกษาของ IPCC

2.3 การใช้ประโยชน์ที่ดิน การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและป่าไม้ (Land Use, Land-Use Change and Forestry : LULUCF)

การเจรจามี 2 ทางเลือก คือ การปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ภายในพิธีสารเกียวโตที่เกี่ยวข้องในบางส่วน (Activity-based approach) และการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ภายในพิธีสารเกียวโตเกี่ยวข้องโดยกำหนดแนวทางใหม่ (Land-based approach) ซึ่งประเทศไทยจะต้องมีการติดตามประเด็นรายละเอียดในการเจรจาเพื่อให้เกิดความชัดเจน ประกอบการกำหนดท่าทีของประเทศต่อไป

ความเป็นมาของการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพิธีสารเกียวโต*

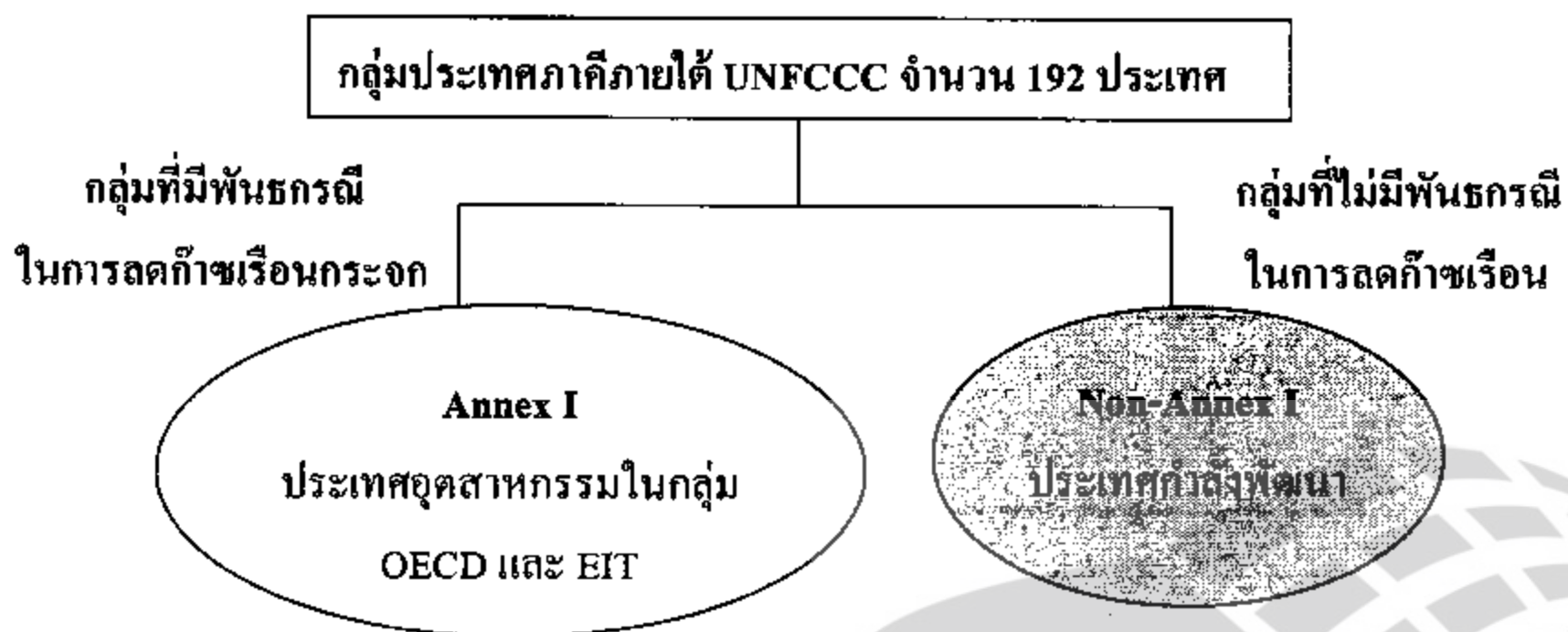
1. สถานะของประเทศไทย ในการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.1 ความเป็นมา

ประเทศไทยได้ลงนาม และให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2537 โดยอนุสัญญาฯ ได้แบ่งกลุ่มประเทศที่ต้องรับผิดชอบการลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามหลักความรับผิดชอบร่วมที่แตกต่าง (Common but differentiated responsibilities) ออกเป็น

กลุ่มประเทศในภาคผนวกที่ 1 (Annex I Country) หมายถึง ประเทศอุตสาหกรรม ซึ่งรวมถึงประเทศในกลุ่ม Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) ประเทศในกลุ่มเศรษฐกิจเปลี่ยนผ่าน (Economic in Transition: EIT) หรือประเทศในยุโรปกลางและยุโรปตะวันออกที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของประเทศรัสเซีย (ทั้งนี้ ภายในกลุ่ม Annex I ได้แบ่งเป็นกลุ่ม Annex II อีกด้วย ซึ่งหมายถึงประเทศกลุ่ม OECD ที่ต้องมีข้อผูกพันเข้มข้นในการสนับสนุนด้านการเงินแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ) ซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 41 ประเทศ

กลุ่มประเทศนอกภาคผนวกที่ 1 (Non-Annex I) หมายถึง กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 151 ประเทศ

ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

LIART

ต่อมา ได้มีการจัดตั้งพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ขึ้นภายใต้อนุสัญญาฯ เพื่อเพิ่มความเข้มข้นของพันธกรณี โดยให้ประเทศ Annex I ที่เป็นภาคีสมาชิกดำเนินการในการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกลงอย่างน้อยร้อยละ 5 ของปริมาณการปลดปล่อยเมื่อปี ค.ศ. 1990 (พ.ศ. 2533) โดยกำหนดให้มีข้อผูกพันทางกฎหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของอนุสัญญาฯ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2545 เห็นชอบให้ประเทศไทยให้สัตยาบันต่อพิธีสารเกียวโต ซึ่งมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2548 ทำให้ประเทศภาคีต่างๆ ต้องเร่งการดำเนินงานตามพิธีสารเกียวโต พิธีสารเกียวโตได้จำกัดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศอุตสาหกรรม หรือที่เรียกว่าประเทศในกลุ่มภาคผนวกที่ 1 (Annex I Countries) ให้อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปี พ.ศ. 2533 ประมาณร้อยละ 5 โดยจะต้องดำเนินการให้ได้ภายในช่วงปี พ.ศ. 2551-2555 (ค.ศ. 2008-2012)

ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา หรือกลุ่มนอกภาคผนวกที่ 1 (non-Annex I Countries) ไม่ได้ถูกจำกัดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้พิธีสารเกียวโตภายในระยะเวลาและปริมาณที่กำหนดไว้ แต่สามารถร่วมดำเนินโครงการในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้โดยสมัครใจตามแต่ศักยภาพของประเทศ

โครงการที่เกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนา และสามารถพิสูจน์ได้ว่าลดก๊าซเรือนกระจกได้จริง จะได้รับเครดิตที่เรียกว่า Certified Emission Reductions (CERs) จากการดำเนินงานตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism: CDM)

คาร์บอนเครดิต หรือ CERs นี้ สามารถนำไปหักลบปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในประเทศกลุ่มภาคผนวกที่ 1 ได้ ประเทศเหล่านี้จึงมีความต้องการซื้อ CERs เพื่อให้ประเทศของตนสามารถบรรลุพันธกรณีในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ และประเทศกำลังพัฒนายังสามารถบรรลุถึงเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อีกด้วย

สำหรับประเทศไทย คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2545 มอบให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยประสานงานกลางการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และกลไกการพัฒนาที่สะอาดภายใต้พิธีสารเกียวโต และภายหลังการปฏิรูประบบราชการ ภารกิจดังกล่าวได้มอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รับมาดำเนินการ โดยมี การดำเนินงานที่สนับสนุนอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ ใน 2 ลักษณะ คือ

1) กิจกรรมตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้แก่ การจัดทำรายงานแห่งชาติ (National Communication - NC)

2) กิจกรรมในประเทศเพื่อสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ ได้แก่ การสร้างความสามารถในการปรับตัว (Adaptation) การลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) การวิจัยและพัฒนา การสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณชน (Public Awareness) การพัฒนาศักยภาพหน่วยงานและบุคลากร

LIERT

(Capacity Building) และการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งรวมถึงการเข้าร่วมการเจรจาที่เกี่ยวข้อง ภายใต้อนุสัญญาฯ

ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้รับมอบหมายจาก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ปฏิบัติงานในฐานะหน่วยประสานงานกลางฯ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา

1.2 ขอบเขตการดำเนินงาน

1.2.1 กลไกดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และกลไกการพัฒนาที่สะอาดภายใต้ พิธีสารเกียวโตของประเทศไทย

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยประสานงานกลาง อนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ มีเป้าหมายการดำเนินงานภายใต้ภารกิจดำเนินงานที่ครอบคลุมการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การลดผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การศึกษาและเสริมสร้างจิตสำนึกของประชาชน การเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินงานกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism: CDM) ภายใต้พิธีสารเกียวโต เพื่อให้สามารถดำเนินงานอย่างเป็นเอกภาพและคล่องตัว ตลอดจนสามารถพัฒนาขีดความสามารถ และศักยภาพในการแข่งขันของภาคเอกชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การระหว่างประเทศได้ ทั้งนี้ โดยดำเนินการภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ฉบับ ดังมีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2550

กำหนดให้มี “คณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ” ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกฯ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ในการทำหน้าที่วางยุทธศาสตร์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย กำหนดนโยบาย แนวทาง หลักเกณฑ์และกลไกการดำเนินงานร่วมกับนานาชาติ เสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามพันธกรณี หลักการและวัตถุประสงค์แห่งอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และผลประโยชน์ของประเทศ รวมถึงกำกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการ หน่วยงาน องค์การของรัฐ หรือองค์การมหาชน ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด และกำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2) พระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2550

กำหนดให้มี “องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)” ภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นองค์กรดำเนินงานในฐานะสำนักงานของผู้มีอำนาจตามพิธีสารเกียวโต (Designated National Authorization: DNA) และทำหน้าที่พิจารณาโครงการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด (CDM) และปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกของประเทศอย่างเป็นทางการและคล่องตัวในการดำเนินงาน ตลอดจนพัฒนาขีดความสามารถ และศักยภาพในการแข่งขันของภาคเอกชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือด้านการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ

1.2.2 การดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2551–2555

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ยกร่างยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2551–2555 และนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับ ทั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายสำหรับการป้องกันและรองรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2551 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ยุทธศาสตร์ฯ เป็นกรอบดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยต่อไป พร้อมทั้ง ขอให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และดำเนินการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นในขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีสาระสำคัญประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์หลัก ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความสามารถในการปรับตัวเพื่อรับมือและลดความเสียหายต่อผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มแหล่งดูดซับก๊าซบนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มศักยภาพของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาการดำเนินงานในกรอบความร่วมมือกับต่างประเทศ

ปี พ.ศ. 2551 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการแปลงยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ โดยได้ดำเนินการจัดประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นสาธารณะอย่างครอบคลุมใน 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ แล้วเสร็จไปเมื่อเดือนกรกฎาคม 2551 ที่ผ่านมา และได้ศึกษาสถานการณ์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ทำให้ทราบสถานการณ์ ปัญหา ตลอดจนผลกระทบที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางแก้ไขปัญหทั้งในระยะสั้น (เร่งด่วน) ระยะกลาง และระยะยาวของประเทศไทย

ปัจจุบัน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้สานต่อการดำเนินการที่ผ่านมา และได้ดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของประเทศสามารถรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบในระยะยาว โดยอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำ แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของทุกภาคส่วนในประเทศให้สามารถรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ภาค และประเทศ อันจะไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในท้ายที่สุดต่อไป ซึ่งมีกำหนดกรอบของแผนเป็นระยะเวลา 10 ปี (ตั้งแต่ พ.ศ.2553 – 2562) โดยกำหนดเป็นมาตรการระยะเร่งด่วน (ภายใน 1- 3 ปี) ระยะกลาง (3-5 ปี) ระยะยาว (6 -10 ปี) ทั้งนี้ แผนแม่บทดังกล่าวจะแล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคมศกนี้

นอกจากนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ร่วมมือกับจากกระทรวงสิ่งแวดล้อม ป้องกันธรรมชาติและความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ (The German Federal Ministry of Environment, Nature Protection and Nuclear Safety: BMU) ของสหพันธ์รัฐเยอรมนี ในการดำเนินโครงการพัฒนาและดำเนินการสำหรับนโยบายด้านการป้องกันสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย (Development and Implementation of the Climate Protection Policy in Thailand) โดยโครงการดังกล่าว BMU จะสนับสนุนงบประมาณแบบให้เปล่าผ่านสำนักงานความร่วมมือทางวิชาการของเยอรมันประจำประเทศไทย (German Technical Cooperation: GTZ) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาและดำเนินการ รวมถึงให้คำแนะนำกับหน่วยงานภาครัฐสำหรับนโยบายด้านการป้องกันสภาพภูมิอากาศ ในการดำเนินโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2551 – 2555 ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่ มกราคม 2552 – ธันวาคม 2555 (4 ปี) โดยมีกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ดังนี้

1. พัฒนาสมรรถนะของหน่วยงานและบุคลากร
  - พัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรในระดับผู้นำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
  - พัฒนาหลักสูตรและสร้างระบบการติดตามตรวจสอบ
2. ให้คำปรึกษาด้านการป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับตัว และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
  - ยุทธศาสตร์การปรับตัว การดำเนินโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด
  - ดำเนินการได้ทั้งระดับประเทศและระดับจังหวัด
3. ปรับปรุงความสามารถในการดำเนินการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ
  - การเตรียมความพร้อมในการเจรจาต่อรองระหว่างประเทศ
  - รวมทั้งระดับภูมิภาค
4. สร้างความตระหนักรู้และปรับตัวต่อภาวะความอ่อนไหว
  - มุ่งเน้นการสร้างความรู้ กิจกรรม โดยการบูรณาการปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับภาคการศึกษา และภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

1.2.3 การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีบทบาทด้านการลดก๊าซเรือนกระจกทั้งจากการลดจากแหล่งกำเนิด (Source) และการเพิ่มแหล่งดูดซับ (Sink) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานตามโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด (CDM) รวมถึงได้มีการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ตลอดจนพื้นที่สีเขียวภายในประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการลดก๊าซเรือนกระจก และส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศ

1) องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เล็งเห็นความสำคัญในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) เป็นองค์การมหาชนตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2550 เพื่อเป็นองค์กรที่ช่วยส่งเสริมการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม ต่อชุมชน และประเทศในภาพรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินโครงการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกภายในประเทศที่ก่อให้เกิด Carbon Credit เช่น โครงการผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงชีวมวล อาทิ เปลือกข้าว กากอ้อย ใบอ้อย เป็นต้น โครงการผลิตไฟฟ้าจากก๊าซชีวภาพ อาทิ กักเก็บก๊าซมีเทนจากน้ำเสีย โรงงานแปรงมัน กักเก็บมีเทนจากน้ำเสียฟาร์มสุกร และโครงการผลิตไฟฟ้าจากหลุมฝังกลบขยะมูลฝอย เป็นต้น

อบก. เป็นหน่วยงานผู้แทนประเทศไทย (Designated National Authority: DNA) ตามพิธีสารเกียวโต ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการกลั่นกรองโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development

Mechanism : CDM) ซึ่งเป็น โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้พิธีสารเกียวโต และออกหนังสือให้คำรับรองว่า เป็นโครงการที่ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย เพื่อให้ผู้พัฒนาโครงการ CDM สามารถดำเนินการ ต่อได้ในระดับสากล การดำเนินโครงการ CDM ดังกล่าว มีส่วนช่วยส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และการลงทุนในประเทศไทย ซึ่งจะเกิดผลดีต่อเศรษฐกิจทั้งในระดับท้องถิ่น และในภาพรวม เนื่องจากเป็นการ ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนในโครงการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น โดยอาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาโครงการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด หรือ ซีดีเอ็ม (CDM: Clean Development Mechanism) ภายใต้พิธีสารเกียวโตนั้น ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากแก่ประเทศ อันได้แก่

- (1) ช่วยลดการนำเข้าเชื้อเพลิงฟอสซิล เนื่องจากมีการใช้พลังงานทดแทนมากขึ้น และเกิดการประหยัดการใช้พลังงาน
- (2) เพิ่มการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรซึ่งเป็นเชื้อเพลิงวัตถุดิบในประเทศ
- (3) การประกอบกิจการสามารถลดการพึ่งกระแสไฟฟ้าจากส่วนกลาง (Grid) และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายไฟฟ้าส่วนเกิน
- (4) การดำเนินโครงการซีดีเอ็มบางประเภท ช่วยแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น เนื่องจากเป็นการใช้ประโยชน์จากของเสียและช่วยลดมลพิษทุกด้านของโครงการ
- (5) เพิ่มการลงทุนจากต่างประเทศในการพัฒนาโครงการ
- (6) มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายคาร์บอนเครดิต (CERs) ทำให้มีเงินตราไหลเข้าประเทศ
- (7) ก่อให้เกิดโครงการพัฒนาที่เข้าข่ายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศมากขึ้น เพราะโครงการ ซีดีเอ็มมีเงื่อนไขที่ต้องเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามนโยบายของประเทศเจ้าบ้าน
- (8) ช่วยสร้างภาพลักษณ์ให้กับประเทศไทยในเวทีโลกจากการมีส่วนร่วมช่วยแก้ไขปัญหา การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

นอกจากนี้ โครงการ CDM ก่อให้เกิดการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น การส่งเสริมการพัฒนา และ ถ่ายทอดเทคโนโลยีที่สะอาด รวมทั้ง ส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ รวมทั้งยังสามารถใช้ เป็นเครดิตการดำเนินงานของประเทศไทยในการเจรจาต่อรองในเวทีโลกได้ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ ดีของประเทศไทยในระดับนานาชาติ

สำหรับภารกิจอื่นของ อบก. ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก รวมทั้ง การจัดตั้งศูนย์ ข้อมูลสถานการณ์ด้านก๊าซเรือนกระจกของประเทศ เพื่อใช้เป็นระบบฐานข้อมูลสำคัญของประเทศในด้านก๊าซเรือน กระจก นอกจากนี้ ในด้านการตลาดและการลงทุน อบก. มีหน้าที่ให้บริการแก่ภาครัฐ และภาคเอกชนที่สนใจจะ ลงทุนในการพัฒนาโครงการ ทั้งในเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ สภาวะการตลาด Carbon Market ราคาซื้อ-ขาย คาร์บอนเครดิต แหล่งทุนต่างๆ ในประเทศและต่างประเทศ การเข้าถึงแหล่งทุน ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการ

ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศด้านการลดก๊าซเรือนกระจก ดังนั้น การดำเนินงานของ อบก. ในภาพรวมจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการ ก๊าซเรือนกระจกให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ

2) การดำเนินงานขององค์กรบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์กรมหาชน)

2.1) การพิจารณาโครงการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด (CDM)

ขณะนี้ มีภาคเอกชนของประเทศไทยได้พัฒนาโครงการ CDM เพื่อลดก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gas : GHG) ในด้านพลังงานและอุตสาหกรรม และ ได้รับหนังสือให้คำรับรองจากประเทศไทย แล้ว จำนวน 57 โครงการ ซึ่งสามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ 3,811,357 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ต่อปี (ton CO₂ equivalent/ year) ซึ่งจะก่อให้เกิดการลงทุนประมาณ 19,848 ล้านบาท ดังผลสรุปแสดงใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาดที่ได้รับหนังสือให้คำรับรอง (LoA) ของประเทศไทย แบ่งตามประเภทของโครงการ จำนวน 57 โครงการ

รายละเอียดโครงการ	จำนวนโครงการ	GHG ที่ลดได้ต่อปี	
		Ton CO ₂ e/y	(%)
๑) ผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงชีวมวล (Biomass)			
ผลิตไฟฟ้าจากกากอ้อยและใบอ้อย	4	266,506	7.0
ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแกลบ	4	174,473	4.6
ผลิตไฟฟ้าจากทะลายน้ำมันปาล์ม	1	173,359	4.5
ผลิตไฟฟ้าจากเศษไม้ยางพารา	1	60,000	1.6
ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเศษไม้ยูคาลิป	1	28,096	0.7
ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากต้นกระถินยักษ์	1	6,240	0.2
ผลิตความร้อนและไฟฟ้าจากชีวมวล	1	18,150	0.5
๑) ผลิตไฟฟ้าและ/หรือความร้อนจากก๊าซชีวภาพ (Biogas)			
ผลิตความร้อนและไฟฟ้าจากน้ำเสียการผลิตแป้งมันสำปะหลัง	12	1,178,811	31
ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากน้ำเสียการผลิตแป้งมันสำปะหลัง	2	99,566	3
ผลิตความร้อนจากน้ำเสียการผลิตแป้งมันสำปะหลัง	3	335,183	9
ผลิตไฟฟ้าจากน้ำเสียอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม	11	229,265	6
ผลิตความร้อนจากน้ำเสียอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม	1	45,749	1

รายละเอียดโครงการ	จำนวนโครงการ	GHG ที่ลดได้ต่อปี	
		Ton CO ₂ e/y	(%)
ผลิตไฟฟ้าจากน้ำเสียโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มและโรงงานยาง	1	54,497	1
ผลิตไฟฟ้าจากน้ำเสียโรงงานผลิตเอทานอล	1	24,578	1
ผลิตไฟฟ้าจากน้ำเสียฟาร์มสุกร	5	191,555	5
๑ ผลิตไฟฟ้าจากที่ฝังกลบขยะ (Landfill Gas)			
ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากที่ฝังกลบขยะ	2	170,613	4.5
๑ ผลิตไฟฟ้าจากความร้อนทิ้ง (Waste Heat Recovery)			
ผลิตไฟฟ้าจากความร้อนทิ้ง	4	188,329	5
๑ ผลิตปุ๋ยชีวมวลจากการจัดการของเสีย			
ผลิตปุ๋ยชีวมวลจากทะเลลายปาล์มเปล่า และน้ำเสียจากโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบ	1	397,500	10
๑ ลดการปล่อยก๊าซไนตรัสออกไซด์จากกระบวนการอุตสาหกรรมเคมี			
ลดการปลดปล่อยก๊าซไนตรัสออกไซด์	1	168,887	4.4
รวมทั้งหมด	57	3,811,357	100

2.2) การส่งเสริมการใช้และขึ้นทะเบียนฉลากคาร์บอน (Carbon Reduction Label)

จากปัญหาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดภาวะโลกร้อนทำให้ประเทศต่างๆ หันมาสนใจและร่วมมือกันลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรมในฐานะผู้ผลิต ภาคบริการในฐานะผู้ขับเคลื่อนกิจกรรม รวมถึง ภาคประชาชนในฐานะผู้บริโภค

การลดก๊าซเรือนกระจกในส่วนของผู้บริโภค ที่เชื่อมโยงกับภาคการผลิตและบริการ คือ การเลือกซื้อสินค้าหรือบริการที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อย ซึ่งผู้บริโภคจำเป็นต้องมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อ ซึ่งเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลดก๊าซเรือนกระจก อบก. จึงได้พัฒนา “ระบบการขึ้นทะเบียนฉลากคาร์บอน (Carbon Reduction Label)” เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภคในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก และเป็นกลไกทางการตลาดในการกระตุ้นให้ผู้ผลิตสินค้าพัฒนากระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยตัวฉลากจะแสดงระดับการลดลงของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกสู่บรรยากาศ จากกระบวนการผลิต ตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปเมื่อเทียบกับปีฐาน คือปี พ.ศ. 2545 โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ การจัดการพลังงาน (การใช้พลังงานไฟฟ้า และการใช้เชื้อเพลิงในกระบวนการผลิต) และการจัดการของเสีย

ปัจจุบัน การขึ้นทะเบียนฉลากคาร์บอนได้รับความสนใจจากภาคอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก โดย ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2552 มีผู้ประกอบการยื่นใบสมัครขอฉลากคาร์บอนจำนวน 34 ราย และได้รับอนุมัติให้ฉลากคาร์บอนแล้ว 25 ผลิตภัณฑ์ใน 5 กลุ่ม ได้แก่ อาหารอบแห้ง ซีเมนต์ ไม้เทียม ข้าวถุง และถุงยางอนามัย

2.3) การส่งเสริมการใช้คาร์บอนฟุตพริ้นท์ (Carbon Footprint) บนผลิตภัณฑ์

การส่งเสริมการใช้คาร์บอนฟุตพริ้นท์ (Carbon Footprint) บนผลิตภัณฑ์ เป็นกิจกรรมที่ อบก. กำลังพัฒนาขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมของไทยทันกระแสโลก และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก เนื่องจากขณะนี้ ประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และเกาหลี กำลังให้ความสนใจและดำเนินการเรื่องคาร์บอนฟุตพริ้นท์อย่างกว้างขวาง

“คาร์บอนฟุตพริ้นท์” หมายถึง ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมา จากการผลิตผลิตภัณฑ์แต่ละหน่วย โดยคำนวณออกมาในรูปของคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่การได้มาซึ่งวัตถุดิบ การขนส่ง การประกอบชิ้นส่วน การใช้งาน และการจัดการซากผลิตภัณฑ์หลังใช้งาน

ปัจจุบัน การดำเนินการอยู่ในระยะเริ่มแรก คือ ระหว่างเดือนมีนาคม - ตุลาคม 2552 อบก. จะเปิดรับสมัครโรงงานนำร่อง ที่สนใจเข้าร่วม จำนวน 20 โรงงาน (20 ผลิตภัณฑ์) เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการประเมินวัฏจักรของผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Assessment) เพื่อที่โรงงานจะสามารถเก็บข้อมูลได้ โดยมีทีมงานจากศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยต่างๆ เข้าให้คำปรึกษาเป็นระยะ คาดว่าองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก จะสามารถมอบคาร์บอนฟุตพริ้นท์ให้กับผลิตภัณฑ์นำร่องได้ภายในเดือนพฤศจิกายน 2552

1.2.4 การจัดทำรายงานแห่งชาติด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ฉบับที่ 2 (Second National Communication to UNFCCC)

1) ความเป็นมา

ประเทศไทยเป็นประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ในกลุ่มของประเทศนอกภาคผนวกที่ 1 (กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา) ในฐานะประเทศกำลังพัฒนา พันธกรณีหนึ่งของประเทศไทยคือ การจัดทำรายงานแห่งชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเสนอต่ออนุสัญญาฯ ตามมติของที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ ซึ่งประเทศไทยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility) ในการจัดทำรายงานแห่งชาติฉบับแรก (Initial National Communication to UNFCCC: INC) เมื่อปี พ.ศ. 2540 และได้ส่ง INC เมื่อปี พ.ศ. 2543 จากนั้น ที่ประชุมสมัชชาภาคีได้มีมติให้ประเทศกำลังพัฒนาจัดทำรายงานแห่งชาติฉบับที่ 2 (Second National Communication: SNC) ประเทศไทยได้เสนอโครงการจัดทำ SNC ต่อ GEF ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของที่ประชุมสมัชชาภาคีและ GEF และได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนช่วงปลายปี พ.ศ. 2549

2) วัตถุประสงค์ของรายงานแห่งชาติ

รายงานแห่งชาติเป็นพันธกรณีของประเทศภาคีสมาชิกทุกประเทศตามมาตรา 12 ของอนุสัญญาฯ ซึ่งมีความสำคัญต่อการติดตามปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับโลกและความก้าวหน้าในการดำเนินการตามพันธกรณีโดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้ว นอกจากนี้ รายงานแห่งชาติยังเป็นกลไกสื่อสารการดำเนินการ นโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การลดก๊าซเรือนกระจก ผลกระทบและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การวิจัยและพัฒนาด้านระบบการติดตามสภาพภูมิอากาศ การศึกษา ฝึกอบรมและการเสริมสร้างจิตสำนึก

3) กระบวนการจัดทำรายงานแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (SNC) ของประเทศไทย

การจัดทำรายงานแห่งชาตินี้ อนุสัญญาฯ ถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง (continuous process) ที่สำคัญด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดทำรายงานแห่งชาตินี้มีผู้เชี่ยวชาญด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นนักวิจัย

4) สาระของรายงานแห่งชาติ ฉบับที่ 2 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- (1) ด้านบัญชีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- (2) ด้านความล่อแหลมและการปรับตัวต่อผลกระทบฯ
- (3) ด้านการลดก๊าซเรือนกระจก
- (4) ด้านการพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- (5) ด้านการศึกษา ฝึกอบรมและการเสริมสร้างจิตสำนึก
- (6) ด้านนโยบายและการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ปัจจุบัน การดำเนินการดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินงาน โดยมีกำหนดแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2553 เพื่อจัดส่งให้แก่สำนักงานเลขาธิการอนุสัญญาฯ ต่อไป

1.2.5 การดำเนินการเจรจาในฐานะประเทศภาคีภายใต้อนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ

ประเทศไทย เป็นประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีฐานะทางการเจรจาภายใต้อนุสัญญาฯ อยู่ในกลุ่มของประเทศกำลังพัฒนา 77 ประเทศ และจีน (G77 and China) โดยสำนักงานเลขาธิการอนุสัญญาฯ ได้กำหนดให้มีการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและพิธีสารเกียวโต ในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี เพื่อร่วมหารือและเจรจาการดำเนินร่วมกัน ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานภายใต้อนุสัญญาฯ

ในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 13 (COP13) และการประชุมรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต สมัยที่ 3 (CMP 3) ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย มติที่ประชุมได้รับรองแผนปฏิบัติการบาหลี (Bali Action Plan) โดยกำหนดให้มีการเจรจาถึงการดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบ UNFCCC ในระยะต่อไปภายใต้คณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความร่วมมือในระยะยาวภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (the Ad Hoc Working Group on Long-term Cooperative

Action under the Convention: AWGLCA) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศภาคีทั้งหมด โดยมีสาระสำคัญคือ

1) กำหนดให้มีการเจรจาตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศภาคี ตั้งแต่บัดนี้ไปจนถึงเวลาภายหลังปี ค.ศ.2012 (พ.ศ.2555) ทั้งนี้ ให้ดำเนินการเจรจาแล้วเสร็จภายในระยะเวลา 2 ปี คือ ปี พ.ศ. 2551 และ ปี พ.ศ. 2552 เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) ในประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ เป้าหมายและลักษณะของพันธกรณีในการลดก๊าซเรือนกระจก กลไกทางการเงินที่เหมาะสมในการช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและลดก๊าซเรือนกระจก รวมถึง Institutional Framework ที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้เกิดถ่ายทอดเทคโนโลยี และเสริมสร้างศักยภาพของประเทศกำลังพัฒนาด้านการปรับตัวและการลดก๊าซเรือนกระจก

2) ในรอบปี ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) กำหนดให้มีรอบประชุมเจรจา 4 ครั้ง เพื่อนำไปสู่การกำหนดพันธกรณีร่วมกันภายใต้ความร่วมมือระยะยาวให้แล้วเสร็จภายในปี 2009 (พ.ศ. 2552) โดยจะนำผลการเจรจาไปพิจารณา เพื่อให้มีมติรับรองในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 15 (COP15) และการประชุมรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต สมัยที่ 5 (CMP5) ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก ซึ่งได้มีการประชุมเจรจาไปแล้ว ดังนี้

ครั้งที่ 1/2551 - AWG-LCA1/AWG-KP5 วันที่ 31 มีนาคม-4 เมษายน พ.ศ. 2551 ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

ครั้งที่ 2/2551 - AWG-LCA2/AWG-KP5.1 วันที่ 2-13 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ครั้งที่ 3/2551 - AWG-LCA3/AWG-KP6 วันที่ 21-27 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ณ เมืองอักครา สาธารณรัฐกานา

ครั้งที่ 4/2551 - AWG-LCA4/AWG-KP6.1 วันที่ 1-12 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ณ เมืองพอสนาณ สาธารณรัฐ โปแลนด์

ประเทศไทยได้ร่วมเจรจาในการประชุมที่เกี่ยวข้องในรอบปี 2008 ในฐานะทางการเจรจาของกลุ่มของประเทศกำลังพัฒนา 77 ประเทศ และจีน (G77 and China) เพื่อนำไปสู่การประชุมเชิงปฏิบัติการและการดำเนินงานร่วมกันในปี 2009 โดยรวมถึงการประชุมสำคัญของประเทศภาคีของอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ ซึ่งก็คือ การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสมัยสามัญครั้งที่ 14 (COP14) และการประชุมรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต สมัยที่ 4 (CMP4) โดยใช้ชื่อว่า “Poznan 2008: United Nations Climate Change Conference” ในระหว่างวันที่ -12 ธันวาคม 2551 ณ เมืองพอสนาณ สาธารณรัฐ โปแลนด์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้อนุมัติให้คณะผู้แทนไทย เข้าร่วมการประชุม “Poznan 2008: United Nations Climate Change Conference” ระหว่างวันที่ 1 – 12 ธันวาคม 2551 ณ เมืองพอสนาณ สาธารณรัฐ โปแลนด์ โดยการประชุมผู้แทนระดับสูง (High level Segment) มีขึ้นระหว่าง

LI RT

วันที่ 11 - 12 ธันวาคม 2551 โดยมีนางนิศากร โหมมิตรรัตน์ รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย และเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเลขานุการคณะผู้แทนไทย โดยมีผลการประชุมฯ ตามสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 15 ประเด็น ดังนี้

1. แผนปฏิบัติการในโรบิว่าด้วยผลกระทบ ความล่อแหลม และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
2. การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการตัดไม้ทำลายป่าในประเทศกำลังพัฒนา
3. การพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี (ภายใต้ SBSTA)
4. การวิจัยและระบบสังเกตการณ์
5. กลไกการพัฒนาที่สะอาด (CDM)
6. ประเด็นเกี่ยวข้องวิธีการเทคนิควิเคราะห์ (Methodological issues) ด้านการกักและเก็บก๊าซคาร์บอนในโครงสร้างธรณีเพื่อเป็นโครงการภายใต้กลไกการพัฒนาที่สะอาด
7. การทบทวนครั้งที่ 2 ของพิธีสารเกียวโตตามมาตรา 9
8. การจัดทำรายงานแห่งชาติ
9. กลไกทางการเงินภายใต้อนุสัญญา
10. การพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี (ภายใต้ SBI)
11. การเสริมสร้างขีดความสามารถภายใต้อนุสัญญาฯ
12. การเสริมสร้างขีดความสามารถภายใต้พิธีสารเกียวโต
13. กองทุนเพื่อการปรับตัว (Adaptation Fund)
14. การประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความร่วมมือระยะยาวภายใต้อนุสัญญาฯ ครั้งที่ 4 (AWG-LCA 4)
15. การประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยพันธกรณีต่อเนื่องสำหรับประเทศใน ภาคผนวกที่ 1 ภายใต้พิธีสารเกียวโต ครั้งที่ 6.2 (AWG-KP 6.2)

นอกจากนั้น ในการประชุม COP14 ที่ประชุมได้มีมติรับรองแผนงานประจำปี 2009 (พ.ศ. 2552) ของ AWG-LCA และ AWG-KP โดยในปี 2552 จะมีการจัดประชุมเจรจา 4 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1/2552 - AWG-LCA5/AWG-KP7 ในระหว่างวันที่ 29 มีนาคม – 8 เมษายน พ.ศ. 2552

ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ครั้งที่ 2/2552 - AWG-LCA6/AWG-KP8 ในระหว่างวันที่ 1-12 มิถุนายน พ.ศ. 2552

ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ครั้งที่ 3/2552 – AWG-LCA7/AWG-KP9 ในระหว่างวันที่ 28 กันยายน – 9 ตุลาคม พ.ศ. 2552

ซึ่งจะจัด ณ กรุงเทพฯ ประเทศไทย

ครั้งที่ 4/2552 - AWG-LCA8/AWG-KP10 ในระหว่างวันที่ 7-18 ธันวาคม พ.ศ.2552
ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

ทั้งนี้ ประเทศไทย โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ได้มีแผนงาน และมีการเตรียมการกำหนดท่าทีในการเข้าร่วมเจรจาของคณะผู้แทนไทย โดยคำนึงถึงความเหมาะสม และ ประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติ ทั้งนี้ ท่าทีการเจรจาดังกล่าวจะผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ นโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อให้ความเห็นชอบ สำหรับคณะผู้แทนไทยนำไปใช้เป็นกรอบในการเจรจาสำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาประชาชาติว่าด้วย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 15 (COP15) และการประชุมรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต สมัยที่ 5 (CMP5) ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก เพื่อให้มติเห็นชอบร่วมกันต่อไป

2. ท่าทีของประเทศไทย ในการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รูปแบบของการ พัฒนาที่ยั่งยืน และพลังงานทดแทน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ภายใต้กรอบของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 ยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2551-2555 และแนวนโยบาย เร่งด่วนของรัฐบาลที่เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเตรียมการรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยน แลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่ง ผลกระทบที่อาจมีต่อความมั่นคงทาง อาหาร (Food security) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนและยุทธศาสตร์ดำเนินงานของประเทศในด้านอื่น ภายใต้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน และรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติ ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ตลอดจนคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สมบูรณ์ยั่งยืน และเพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ โดยมีส่วนร่วมกับประชาคมโลกในการลดหรือบรรเทาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบนพื้นฐาน ของการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ประเทศไทยได้แสดงออกถึงบทบาทในการดำเนินงานภายใต้ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) ในฐานะประเทศภาคีที่ได้ส่งเสริมการจัดการกับปัญหาความเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศตามหลักการแห่งอนุสัญญาฯ ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม และในฐานะทางการเจรจาของประเทศไทย ซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศ 77 และจีน ได้มีท่าทีที่จะคงไว้ซึ่งสิทธิประโยชน์ของกลุ่ม อันจะนำมาซึ่งการสนับสนุน และความร่วมมือที่เหมาะสม โดยตั้งมั่นอยู่บนหลักการความรับผิดชอบร่วมที่แตกต่าง (Common but differentiated responsibilities) ของอนุสัญญาฯ เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ ในฐานะประเทศกำลังพัฒนา ประเทศไทยควรได้รับการพัฒนาและการสนับสนุนความ ร่วมมือในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืน และพลังงานทดแทนจาก ประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนของ การสร้างกลไกหรือแนวทางรองรับการสนับสนุน เงินทุน สนับสนุน รูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสม (Best practice) แนวทางการพัฒนาในอนาคต รวมถึงความร่วมมือ

ด้านบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางตามพระราชดำริ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีจุดประสงค์ที่จะให้ประเทศไทยมีการพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสม และมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ต่อไปอย่างยั่งยืนในอนาคต อีกทั้ง จากสถานการณ์หัตถ์ทางเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเห็นควรให้มีการสนับสนุนให้เกิดกลไกการลงทุนทางสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น สำหรับเป็นปัจจัยทางเลือกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของโลกร่วมกันภายใต้กระบวนการและแนวคิดทางสิ่งแวดล้อม ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) การลงทุนเพื่อการพัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 2) การลงทุนด้านเทคโนโลยี/ความรู้ด้านการปรับตัว และการป้องกันและเฝ้าระวังภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 3) การลงทุนในการพัฒนาและประยุกต์ใช้พลังงานทดแทน เพื่อสนับสนุนการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก

สรุปสาระสำคัญของ Long-term Cooperative Action under the Convention (LCA)*

ในการประชุม COP13 ได้มีมติ (I/CP13) ให้มีกระบวนการเจรจาที่เข้มข้นเพื่อให้การดำเนินการของอนุสัญญาฯ เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลและยั่งยืนทั้งในปัจจุบันและอนาคตผ่านกระบวนการที่เรียกว่า “Long-term Cooperative Action (การปฏิบัติการที่ร่วมมือในระยะยาว)” จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการเจรจาให้ได้ออกสรุปภายในปี ค.ศ. 2009 และนำเสนอต่อที่ประชุม COP15 ซึ่งเรียกกันว่า AWG-LCA (Ad hoc Working Group on Long-term Cooperative Action under the Convention) ซึ่งการดำเนินการรวมถึงองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. A shared vision for long-term cooperative action
2. Enhanced national/international action on mitigation of climate change
3. Enhanced action on adaptation
4. Enhanced action on technology development and transfer to support action on mitigation and adaptation
5. Enhanced action on the provision of financial resources and investment to support action on mitigation and adaptation and technology cooperation

AWG-LCA ได้ประชุมมาแล้วทั้ง 3 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 จัดขึ้นที่กรุงเทพฯ (Bangkok Climate Change Talk) ครั้งที่ 2 จัดขึ้นที่บอนน์ (Bonn Climate Change Talk) และ ครั้งที่ 3 จัดขึ้นที่ Accra (Accra Climate Change Talk)

ในการประชุมครั้งแรกนั้น ที่ประชุมเห็นชอบให้ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการและกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ มาเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน Bali Action Plan ในการทำงานของ AWG-LCA และได้กำหนดให้มี workshop 3 ครั้งในการประชุมครั้งที่สองที่บอนน์ใน 3 ประเด็นสำคัญคือ

- 1) เสริมสร้างการปรับตัวผ่านการเงินและเทคโนโลยี
- 2) การหมุนเวียนของการลงทุนและการเงินในการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 3) กลไกที่มีประสิทธิผลและวิธีการเสริมเพื่อขจัดอุปสรรคและเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

*ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

และในการประชุมครั้งที่สามที่ Accra ให้มี workshop ในสองเรื่องคือ 1) Cooperative sectoral approaches and sector specific action 2) Policy approaches and positive incentives related to reducing emission from deforestation and forest degradation...ควบคู่กับการเจรจาประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดใน Bali Action Plan¹

การประชุมที่ผ่านมาทั้ง 3 ครั้ง ประกอบด้วยการเจรจาใน 5 ประเด็นหลักภายใต้ Bali Action Plan และ Workshop ในประเด็นต่าง ๆ 5 ประเด็น การเจรจาใช้รูปแบบของ informal group, contact group และ plenary โดยนำเอาข้อคิดเห็นจาก workshop เข้ามาใช้ประโยชน์ในการเจรจา ผลการประชุมที่ผ่านมาพอสรุปได้ ดังนี้

A shared vision for long-term cooperative action

(วิสัยทัศน์ร่วมเพื่อปฏิบัติการที่ร่วมมือในระยะยาว)

จากประเด็นที่มีใน Bali Action Plan

วิสัยทัศน์ร่วมเพื่อปฏิบัติการที่ร่วมมือในระยะยาว ซึ่งรวมถึงเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของโลกระยะยาว เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์สุดท้ายของอนุสัญญาฯ ตามข้อกำหนดและหลักการของอนุสัญญาฯ โดยเฉพาะหลักการความรับผิดชอบร่วมกันแต่ในระดับที่แตกต่างกันและตามขีดความสามารถ โดยคำนึงถึงเงื่อนไขทางสังคมและเศรษฐกิจและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นในการเจรจา

ขอบเขตของ shared vision for long-term cooperation action อยู่ที่การทำความเข้าใจในสาระของ Bali Action Plan โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี ในการนี้ แผนระยะยาวที่ครอบคลุมถึงปี 2012 และปีต่อไป

การพิจารณาในประเด็นนี้ เน้นถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นรวมทั้งการวิเคราะห์ถึงเป้าหมายระยะยาว และกลไกที่จะสนับสนุนแผนปฏิบัติการระยะยาวด้านมาตรการการลดการปล่อย GHG และมาตรการในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำและพยายามให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

¹ ที่ประชุมเห็นว่าในปี ค.ศ. 2009 ต้องมีการประชุมอีกไม่น้อยกว่าสี่ครั้งคิดเป็นเวลารวมกว่า 8 สัปดาห์ ซึ่งต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในการประชุม AWG-LCA ครั้งที่ 4 (ที่ Poznan) และได้กำหนดหัวข้อในการจัดประชุม workshop ครั้งต่อไปภายในปีนี้

Parties เห็นว่า the shared vision for long-term cooperative action เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันตั้งแต่การประชุมครั้งที่ 1 ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อความร่วมมือระยะยาว (AWG-LCA) Parties ได้กล่าวถึงขอบเขต และเนื้อหาของ the share vision โดยเน้นทุกองค์ประกอบใน Bali Action Plan โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของความร่วมมือและความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา

บาง Parties ให้ความเห็นว่า shared vision for long-term cooperative action ควรมีความสมดุลกันในทุกองค์ประกอบของ Bali Action Plan และนำไปสู่แนวทางในการปฏิบัติ แต่บาง Parties เห็นว่า shared vision ควรเป็นผลจากการรวมกิจกรรมที่อยู่ภายใต้ Bali Action Plan และได้ให้ข้อสังเกตว่า เป้าหมายของ share vision ควรจะอยู่นอกเหนือจากการจำกัดความเข้มข้นของ GHG ในบรรยากาศแล้ว ควรที่จะรวมถึงความเข้าใจในวัตถุประสงค์และหลักการของอนุสัญญา เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และทำให้เกิดการดำเนินงานอย่างชัดเจนเพื่อผลักดันให้โลกไปสู่ low-carbon economy นอกจากนี้ Parties ยังได้อ้างถึง Article 2 และ 3 ของอนุสัญญาที่ระบุไว้ถึงหลักการของความเท่าเทียมกันในความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของ shared vision

Parties ได้กล่าวถึงเป้าหมายระยะยาว โดยเฉพาะการลดการปลดปล่อย GHG ว่าควรจะลดอย่างน้อยที่สุด 50% ภายในปี 2050 โดยใช้ปี 1990 เป็นปีฐาน และเป้าหมายระยะกลางสำหรับประเทศพัฒนาแล้ว ควรอยู่ในช่วง 25-40% ภายในปี 2020 โดยใช้ปี 1990 เป็นปีฐาน นอกจากนี้เป้าหมายระยะยาวควรคำนึงถึงเกณฑ์ของผลกระทบที่จะมีต่อกลุ่มประเทศที่เปราะบางที่สุด อันได้แก่ประเทศในกลุ่มพัฒนาน้อยที่สุด (LDCs) และแอฟริกา และประเทศในกลุ่ม small island developing states (SIDS) นอกจากนี้หลาย Parties ยังให้ความเห็นว่า shared vision ควรอยู่บนพื้นฐานข้อมูลทางของวิทยาศาสตร์ เช่นที่มาจาก IPCC นอกจากนี้ยังเห็นว่าเป้าหมายระยะยาวควรมีความเป็นไปได้ในความเป็นจริง และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

Parties หมายถึง ประเทศภาคีสมาชิกของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

LIART

Enhanced national/international action on mitigation
(การเสริมการดำเนินการลดก๊าซทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ)

จากประเด็นที่มีใน Bali Action Plan

รวมถึงประเด็น

- การลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศพัฒนาแล้วที่วัด รายงานและพิสูจน์ได้
- การลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศกำลังพัฒนา ภายใต้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและการเงิน ในลักษณะที่วัด รายงานและพิสูจน์ได้
- เจินนโยบายและแรงจูงใจในประเด็นที่เกี่ยวกับการลดก๊าซจากการทำลายป่าและป่าเสื่อมโทรมในประเทศกำลังพัฒนา
- Cooperative sectoral approaches and sector-specific action ในการเสริมสร้างการดำเนินการตามพันธกรณี มาตรา 4 วรรค 1 วงเล็บ C ของอนุสัญญา
- ใช้แนวทางต่าง ๆ รวมถึงการตลาดในการช่วยลดต้นทุน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา
- ผลต่อเศรษฐกิจและสังคมจากมาตรการที่ดำเนินการ
- แนวทางในการเพิ่มบทบาทของอนุสัญญาฯ ในการกระตุ้นองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจก

ประเด็นในการเจรจา

Parties ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่จะเสริมสร้างกิจกรรมการลดการปล่อย GHG ความสัมพันธ์ระหว่างความพยายามในการลดการปลดปล่อยและความจำเป็นในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ในการประชุมครั้งที่ 1 ของ AWG-LCA ได้พิจารณาถึงการให้ความช่วยเหลือของทั้งประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาแล้ว แม้ว่าโดยธรรมชาติแล้วระดับของกิจกรรมจะแตกต่างกัน แต่ทุกคนควรมีส่วนร่วมในการลดการปลดปล่อยโดยเฉพาะหลักการความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน และระดับความสามารถที่แตกต่างกัน (The principles of common but differentiated responsibilities) เนื่องจากมาตรการการลดการปลดปล่อย GHG แห่งชาติของประเทศพัฒนาแล้ว ควรพิจารณาถึงทางเลือกที่เป็นไปได้ในการร่วมมือกันดำเนินงานในวงกว้างขึ้น โดยมีเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่กว้างขึ้น และการจำกัดปริมาณการลดการปลดปล่อยขึ้นอยู่กับเป้าหมายของแต่ละประเทศ และผลที่ได้จากการลดการปลดปล่อยควรที่จะง่าย มีประสิทธิภาพและดึงดูดความสนใจของทุก Parties

หลายกลุ่มให้คำแนะนำว่า สำหรับประเทศกำลังพัฒนา ที่กำหนดมาตรการที่เหมาะสมในระดับประเทศของตนเอง โดยเน้นถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน ควรได้รับการบริจาคจาก Parties ทั้งหลายทางด้านเทคโนโลยีและเงินช่วยเหลือให้กับประเทศกำลังพัฒนาเหล่านี้เพื่อเป็นแรงจูงใจ และได้ให้คำแนะนำว่าประเทศ

LIART

กำลังพัฒนาควรเพิ่มศักยภาพในการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งด้านนโยบายและมาตรการ บาง Parties ให้ความเห็นว่าควรตระหนักถึง view of action ของประเทศกำลังพัฒนา สำหรับประเทศกำลังพัฒนาบางประเทศ บาง Parties เน้นถึงศักยภาพของการใช้พลังงานทดแทน และประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน และทำให้เกิดแรงจูงใจโดยการสนับสนุนด้านการเงิน การเพิ่มขีดความสามารถ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การให้คำแนะนำในการตั้งเป้าหมายระยะกลาง โดยการวิธีการ bottom-up approach และการใช้ ประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน โดยวิธี sector-base

สำหรับภาคส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดิน การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และป่าไม้ ได้ระบุว่าเป็นภาคส่วนที่สำคัญและเป็นที่น่าสนใจในการพิจารณาบทบาทของภาคส่วนนี้ในการช่วยลดการปลดปล่อย GHG และ Parties ได้เรียกร้องให้เน้นการลดการปลดปล่อย GHG ของภาคส่วนนี้สำหรับประเทศกำลังพัฒนาบางประเทศ ซึ่งทุกคนเห็นพ้องกันว่าก้าวต่อไปจำเป็นต้องพิจารณาถึงนโยบายและการสร้างแรงจูงใจให้กับประเทศกำลังพัฒนาในการช่วยลดการปลดปล่อย GHG จากการตัดไม้ทำลายป่า และการเสื่อมโทรมของป่า ตลอดจนบทบาทของประเทศในการอนุรักษ์ป่า การบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และการเพิ่มศักยภาพของป่าไม้ในการที่จะเป็นแหล่งเก็บกักคาร์บอน ของประเทศกำลังพัฒนา ที่ได้เห็นพ้องต้องกันใน Bali Action Plan

บาง Parties กล่าวถึงความพยายามที่จะลดการปลดปล่อย จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ เศรษฐกิจและสังคมจะเป็นเหตุให้เกิดมาตรการตอบสนองสำหรับประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้นจึงต้องนำมาพิจารณาด้วย

โดยธรรมชาติแล้วความแตกต่างในเรื่องการให้ความร่วมมือในการช่วยลด GHG ของประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา ควรกล่าวถึงความแตกต่างกันในเรื่องของความจำเป็นของมาตรการการลดการปลดปล่อย (mitigation) การรายงาน(reportable) การให้การรับรองข้อตกลง (verifiable commitments) และการดำเนินงาน (actions) (MRV) บางกลุ่มเห็นว่าประเทศในกลุ่ม Annex I จำเป็นต้องทำ ในกรณีพารากราฟที่ 1(b) ของ Bali Action Plan กลุ่มประเทศที่ต้อง MRV ให้ประยุกต์ใช้ทั้งกิจกรรมด้านการลดการปลดปล่อย และกิจกรรมด้านการสนับสนุนที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติ บาง Parties ไม่ได้อยู่ในภาคผนวกที่ 1 อาจจะทำ MRV ตามที่ประเทศได้วางแนวทางการดำเนินงานไว้ ซึ่งรวมถึงระดับของการปฏิบัติ โดยกำหนดเป็นปริมาณที่สามารถตรวจวัดได้โดยง่าย ผลกระทบที่อาจเกิดจากกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนสามารถรายงานได้ สำหรับกิจกรรมอื่นๆที่ประเทศกำลังพัฒนาทำขึ้น แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากแหล่งเงินภายนอก สามารถวัดและรายงานได้ตามมาตรฐานของประเทศ และไม่ต้องผ่านการรับรองจากหน่วยงานระหว่างประเทศ

Parties ให้ความเห็นว่ารายงานแห่งชาติและการจัดทำบัญชี GHG จะมีประโยชน์ถ้า นำ MRV ที่เกี่ยวข้องกับการลดการปลดปล่อยก๊าซมาใช้ ความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงวิธีการ โดยเฉพาะวิธีการของ IPCC การจัดทำบัญชี GHG ให้เป็นปัจจุบันและ baseline projection มีความสำคัญ นอกจากนี้เกณฑ์มาตรฐานควรยึดปีฐานปกติสำหรับการใช้เป็นมาตรการในการลด และควรใช้เป็นเป้าหมายของประเทศ

การเปรียบเทียบการใช้ sectoral approaches และ sector-specific actions หลายกลุ่มได้กล่าวถึงความเห็นที่ได้จากการประชุม AWG-LCA ในการประชุมครั้งที่ 1 ว่า sectoral approaches ไม่ควรนำมาใช้แทน

national commitment แต่สามารถใช้เป็นส่วนประกอบ และให้โอกาสที่จะใช้เป็นเป้าหมายในแต่ละภาคส่วน หรือใช้เป็นเป้าหมายร่วมกันระหว่างภาคเอกชนกับรัฐบาลได้ และเร่งเร้าให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี บาง parties ให้คำแนะนำว่าการใช้ sectoral approaches สามารถใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการเปรียบเทียบกิจกรรม และสามารถทำ MRV ได้โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องและ การจัดทำบัญชี GHG นอกจากนี้ได้กล่าวถึง เนื้อหาของความร่วมมือกันในการทำ sectoral approaches และ sector-specific actions เช่น โรงงานไฟฟ้าที่ใช้ ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง โรงงานเหล็ก และซีเมนต์ การขนส่ง ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน พลังงานหมุนเวียน และการลดการปลดปล่อย GHG จากการตัดไม้ทำลายป่าและการเสื่อมโทรมของป่า

หลาย parties ตระหนักว่าการดำเนินงานด้านการลดการปลดปล่อยสามารถถูกกระตุ้นและ ทำให้คุ้มค่าในการลงทุนโดยใช้กลไกการตลาด ซึ่งได้มีผู้เสนอให้มีตลาดคาร์บอนที่กว้างขวางและลึกซึ้งมากขึ้น และรวมถึงการพิจารณาตลาดใหม่ๆ ที่นอกเหนือจาก offsetting approaches.

Enhanced Action on Adaptation (การเสริมการดำเนินการด้านการปรับตัว)

จากประเด็นที่มีใน Bali Action Plan ให้พิจารณาถึง

- ความร่วมมือระหว่างประเทศในการสนับสนุนการดำเนินการด้านการปรับตัวที่ เร่งด่วน (ในทุก ๆ ด้าน)
- การจัดการความเสี่ยงกับยุทธศาสตร์ลดความเสี่ยง
- ยุทธศาสตร์ลดภัยพิบัติและการดำเนินการด้านความสูญเสียจากผลกระทบในประเทศ กำลังพัฒนาที่ต่อแหลม
- Economic diversification เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน (resilience)
- แนวทางในการเพิ่มบทบาทของอนุสัญญาฯ ในการกระตุ้นองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจก

ประเด็นในการเจรจา

การเสริมสร้างกิจกรรมด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้มีการจัดทำ workshop เกี่ยวกับความก้าวหน้าในเรื่องนี้โดยวิธีการใช้เงินและเทคโนโลยี รวมทั้งแผนการดำเนินงานด้านการ ปรับตัวในระดับประเทศ ซึ่งนำเสนอโดยประธานของ SBI และ SBSTA โดยเฉพาะอย่างยิ่งประธานของทั้งสอง องค์กรได้เน้นถึงมติที่ 1 ของการประชุม COP10 ซึ่งมี adaptation fund เป็นเครื่องมือ และทบทวนขบวนการ การ ทำแผนปฏิบัติการด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงแห่งชาติ (National adaptation programmes of action

(NAPAs) และแผนปฏิบัติการไนโรบี (Nairobi work programme on impacts, vulnerability and adaptation to climate change)

ความคิดเห็นในเรื่องนี้ครอบคลุมใน 4 เรื่อง ดังนี้

1. แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงแห่งชาติ
2. ปรับปรุงและยกระดับการให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน และเทคโนโลยี
3. เสริมสร้างการแบ่งปันความรู้
4. กรอบองค์การด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หลาย parties ได้เน้นถึงความสำคัญของโครงสร้างแผนงานด้านการปรับตัวแห่งชาติ สำหรับกรณีประเทศกำลังพัฒนา จะเน้นถึงเงินช่วยเหลือจากภายนอกประเทศและการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี และได้แนะนำว่าทั้งการดำเนินงานของแผนชาติ และบทบัญญัติของการให้การสนับสนุน ควรที่จะมีมาตรการการรายงาน และผ่านการรับรองเพื่อให้เกิดความโปร่งใสมากที่สุด และมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรมากที่สุดด้วย นอกจากนี้ควรเน้นถึง ผลกระทบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดต่อการพัฒนา และเน้นถึงการสอดแทรกแผนการปรับตัวเข้าไปรวมในแผนพัฒนาแห่งชาติ จะช่วยเร่งให้เกิดกิจกรรมด้านนี้

การบริหารความเสี่ยง และยุทธศาสตร์ในการลดความเสี่ยง รวมทั้งการแบ่งปันความเสี่ยงและการถ่ายทอดกลไก เช่น การทำประกัน มีหลาย parties ได้ผนวกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการของแผน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการป้องกันถูกลงความเห็นว่ามีความมีประสิทธิภาพมากกว่าการตอบสนอง และแผนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของสิ่งแวดล้อม รวมทั้งทรัพยากร ที่ถูกจัดวางอย่างเหมาะสมจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน และผูกมัดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน มีความพยายามในการปรับตัว และวางนโยบายที่นำมาก่อให้เกิดความหลากหลายทางเศรษฐกิจ และกิจกรรมอื่นๆ ที่ช่วยสร้างความยืดหยุ่นให้กับเศรษฐกิจ

แหล่งเงินสนับสนุนภายนอกสำหรับการดำเนินการด้านการปรับตัวแห่งชาติ มีความยุ่งยากที่จะเข้าถึงสำหรับประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งแหล่งเงินทั้งจาก UNFCCC และภายนอก จำเป็นต้องเข้าใจและหาทางแก้ไขข้อจำกัดโดยเน้นไปที่กลไกทางการเงิน บาง parties เห็นควรให้มีการผนวกเรื่องการปรับตัวเข้าไปใน bilateral และ multilateral support programmes นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำว่า แหล่งของเทคโนโลยี รวมทั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า ควรจัดหาให้ครอบคลุมและมีหลากหลายทางเลือก โดยจัดลำดับจากระดับพื้นฐานไปยังเทคโนโลยีใหม่ๆ และแนวทาง หลาย parties ให้ความเห็นว่าควรให้ความสำคัญในการเสริมสร้างและแบ่งปันความรู้เป็นสิ่งสำคัญในการให้ความร่วมมือกันด้านการปรับตัว และควรเน้นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพ เพื่อใช้ในการประเมินมาตรการด้านการปรับตัวให้กับประเทศที่เปราะบาง ซึ่งความต้องการนี้รวมถึงผลจากแบบจำลองที่จะใช้ในการวางแผนและการปฏิบัติ เครื่องมือที่จำเป็นในการประเมิน และการยกระดับของแหล่งข้อมูลอุตุนิยามวิทยา และอุทกวิทยาที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการประเมิน

กรอบของสถาบันหรือองค์กรด้านนี้ ควรมีในระดับระหว่างประเทศ ระดับชาติ และระดับพื้นที่ เพื่อช่วยให้เกิดกิจกรรมด้านการปรับตัว และบทบาทของอนุสัญญาในการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมด้านการปรับตัว รวมทั้งระบบของสหประชาชาติ ตลอดจนการเชื่อมโยงการทำงานของ NGOs และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ซึ่งข้อเสนอของ parties ให้รวมถึง

- a) แผนระดับประเทศสำหรับการปรับตัว ซึ่งเตรียมโดยทุกประเทศ
- b) การยกระดับเรื่องการเงินและการให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี
  - เงินช่วยเหลือจากอนุสัญญาด้านการปรับตัว และช่วยเหลือจาก Adaptation Fund ซึ่งอยู่ภายใต้เกียวโต โปรโตคอล จะให้แก่ประเทศที่เปราะบางต่อการได้รับผลกระทบ สำหรับประเทศที่มีระดับการปล่อย GHG ในระดับหนึ่ง ควรจะมีการบริจาคเงินเพื่อช่วยในการปรับตัวด้วย
  - เงินทุนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ควรรวมถึงเงินช่วยเหลือด้านการปรับตัว เทคโนโลยี และการปลดปล่อย GHG
  - การขยายเงินช่วยเหลือด้านการปรับตัวต่อไปให้สมบูรณ์ โดยร่วมกับ Joint implementation และ emission trading
  - การให้เงินชดเชยให้กับผู้เคราะห์ร้ายและผู้อพยพ
  - กลไกด้านการประกันภัยระหว่างประเทศที่จะช่วยให้กับประเทศที่หายหน้าและเกิดการสูญเสียเนื่องจากภัยพิบัติที่รุนแรง ซึ่งรวมถึงการประกันภัยระดับจุลภาคด้วย
  - การนวัตกรรมกลไกใหม่ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการปรับตัวที่เหมาะสม
- c) แบ่งปันการเพิ่มศักยภาพความรู้ ควรมีระบบงานวิจัยที่เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก และศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค
- d) กรอบสถาบันหรือองค์กร ที่จะต้องมีการดำเนินงาน ดังนี้
  - กรอบของกิจกรรมด้านการปรับตัว และหลักการสำหรับประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมีความชัดเจนในการเชื่อมโยงด้านการปรับตัวและการลดการปล่อย GHG ซึ่งอาจรวมถึงการส่งเสริมให้สามารถแก้ปัญหาทั้งด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และการเงิน
  - บุคลากรที่จะทำให้งานด้านทรัพยากรและองค์กรที่มีอยู่ มีความสามารถที่จะจัดลำดับของกิจกรรม พิจารณาพื้นที่ที่จะทำกิจกรรม และความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ในการพัฒนาแผนงานของประเทศและเรียงลำดับความสำคัญของกิจกรรม โดยขึ้นกับผู้ปฏิบัติ เงินช่วยเหลือจากหลายแหล่ง รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาและการเงินขององค์กรระหว่างประเทศ

- กลไกความร่วมมือของสหประชาชาติที่จะช่วยส่งเสริมความสอดคล้องกันระหว่างองค์กรและขบวนการด้านการปรับตัว
- คณะกรรมการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายใต้อนุสัญญา ด้านการวางแผน การจัดการ ความร่วมมือ การติดตามและประเมินผล ควรเน้นให้มีการเสริมสร้างศักยภาพและการปฏิบัติ (capacity-building and practical action)

Enhanced action on technology development and transfer to support action on mitigation and adaptation
(การเสริมการดำเนินการด้านการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการด้านลดก๊าซและการปรับตัว)

ประเด็นที่มีใน Bali Action Plan

- กลไกที่มีประสิทธิผลและวิธีการเสริม (enhanced means) ในการขจัดอุปสรรคทางแรงจูงใจทางการเงินและอื่นๆ ที่จะขยายการพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาในการส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสมด้านสิ่งแวดล้อมที่ affordable
- ทางในการเร่งรัดพัฒนา แพร่ขยายและถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมด้านสิ่งแวดล้อมที่ affordable
- ความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ เทคโนโลยีใหม่และนวัตกรรม รวมทั้ง win-win solutions
- ประสิทธิภาพของกลไกและเครื่องมือในด้านความร่วมมือทางเทคโนโลยีเฉพาะสาขา

การประชุมเชิงปฏิบัติการ(workshop) เรื่อง “กลไกที่มีประสิทธิผลและวิธีการเสริมในการขจัดอุปสรรคในการถ่ายทอดเทคโนโลยี การจัดหาความช่วยเหลือทางการเงินและทางด้านอื่นสำหรับการยกระดับการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ประเทศภาคีที่กำลังพัฒนาเพื่อที่จะส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมที่สามารถรับได้และแนวทางที่จะเร่งรัดการพัฒนาการแพร่ขยายและถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมด้านสิ่งแวดล้อม” (“Effective mechanism and enhanced means for the removal of obstacles to, and provision of financial and other incentives for, the scaling up of the development and transfer of technology to developing country Parties in order to promote access to affordable environmentally sound technologies; and ways to accelerate development, diffusion and transfer of environmentally sound technologies”) มีขึ้นระหว่างการประชุม AWG-LCA ในครั้งที่ 2 ณ กรุงบอนน์ สหพันธรัฐเยอรมันนี

การอภิปรายระหว่างการประชุม AWG-LCA ในครั้งที่ 2 เริ่มต้นโดยการนำเสนอความเป็นมา และ ผลการดำเนินงานขององค์กรย่อยด้านการดำเนินงาน (SBI) และองค์กรย่อยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SBSTA) ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ประธานในที่ประชุมได้เน้นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมา ของคณะผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี (EGTT) และงานที่กำลังจะดำเนินการภายใต้ SBI ซึ่งประกอบด้วย

1) การทบทวนและการประเมินผลประสิทธิภาพของการดำเนินงานในมาตรา 4 วรรค 1 วงเล็บ C และ มาตรา 5 ของอนุสัญญาฯ²

2) แผนปฏิบัติการเพื่อที่จะยกระดับของการลงทุนสำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งกำลัง เพิ่มเติมรายละเอียดโดยกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility)

ประเทศภาคีได้ให้ข้อคิดเห็นต่อการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อความเข้าใจในองค์ประกอบของแผน ปฏิบัติการบาทลืออย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทั้งในด้านความสัมพันธ์ระหว่างแผนปฏิบัติการบาทลือกับการปฏิบัติการลด ก๊าซเรือนกระจกที่มีประสิทธิผลและการปรับตัว และองค์ประกอบการสนับสนุนทางการเงิน เพื่อช่วยเน้นงานที่ AWG-LCA จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ยอมรับ ที่ประชุมได้พิจารณาครอบคลุมหัวข้อสำคัญที่เกี่ยวข้อง 4 หัวข้อ ประกอบด้วย

- (a) การกำจัดอุปสรรคในการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
- (b) การจัดเตรียมความช่วยเหลือทางการเงินและค่าตอบแทนอื่นๆ
- (c) ข้อตกลงทางเทคโนโลยีในการยกระดับการปฏิบัติการที่ร่วมมือ
- (d) การจัดวางองค์กร

โดยได้มีบทสรุปของการพิจารณาร่วมกัน ตามประเด็นการพิจารณา ดังนี้

1) เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการจัดการปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก และ ต้องการความร่วมมือจากทุกระดับชั้นในวงจรการพัฒนาด้านเทคโนโลยี (Technology development cycle) อาทิ เช่น การวิจัยและพัฒนา (เทคโนโลยีใหม่) (R&D), การนำเสนอ, ความพร้อมและ การเผยแพร่ (เทคโนโลยีที่มีอยู่ เทคโนโลยีที่มีสิทธิทางปัญญาคุ้มครองและเทคโนโลยีที่มีความพร้อม) และเน้นย้ำว่าการถ่ายทอดเทคโนโลยี แตกต่างจากการค้าขายเทคโนโลยี

² 1 (c) Promote and cooperate in the development, application and diffusion, including transfer, of technologies, practices and processes that control, reduce or prevent anthropogenic emissions of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol in all relevant sectors, including the energy, transport, industry, agriculture, forestry and waste management sectors;

Para. 5 The developed country Parties and other developed Parties included in Annex II shall take all practicable steps to promote, facilitate and finance, as appropriate, the transfer of, or access to, environmentally sound technologies and know-how to other Parties, particularly developing country Parties, to enable them to implement the provisions of the Convention.

In this process, the developed country Parties shall support the development and enhancement of endogenous capacities and technologies of developing country Parties. Other Parties and organizations in a position to do so may also assist in facilitating the transfer of such technologies.

2) บทบาทสำคัญของภาคเอกชนในการพัฒนาและถ่ายทอดทางเทคโนโลยี และการสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศต่างๆ ให้เอื้ออำนวยในการยกระดับการพัฒนาและถ่ายทอดทางเทคโนโลยี เพื่อดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชน ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งสำหรับผู้ถ่ายทอด และผู้รับเทคโนโลยี โดยต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สะดวกและเหมาะสม ทั้งในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายท้องถิ่น กฎข้อบังคับและมาตรฐาน รวมถึงการจัดวางองค์กร

3) ความร่วมมือระดับนานาชาติในทุกระดับขั้นตอนตามวงจรของเทคโนโลยี (Technology cycle) ซึ่งครอบคลุมถึงความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา เสริมสร้างความเข้มแข็ง และการปรับปรุงระบบเครือข่ายระหว่างศูนย์กลางความเป็นเลิศระดับชาติและระดับภูมิภาค ตลอดจนการแบ่งปันความรู้ทางเทคโนโลยี และความร่วมมือระหว่าง South-South, North-South, และความร่วมมือสามฝ่าย

4) การเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ องค์กร รวมถึงศักยภาพในการได้รับเทคโนโลยีใหม่ๆ ของประเทศกำลังพัฒนา ควรจะเป็นองค์ประกอบหลักของขอบข่ายการทำงานของ การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ โดยที่ประชุมได้กำหนดขอบข่ายการทำงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(a) การสร้างกลไกระดับนานาชาติสำหรับการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี องค์กรประกอบสำคัญของกลไกมีดังนี้

(i) ขอบข่ายงานที่มีประสิทธิภาพสำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการยกระดับความช่วยเหลือสำหรับกลไกและเครื่องมือที่มีอยู่ การสร้างเครื่องมือและกลไกใหม่ และกลไกเครื่องมือด้านการเงิน

(ii) การได้มาซึ่งเทคโนโลยีจากการร่วมมือ หรือกองทุนร่วมก่อตั้งภายใต้อนุสัญญาฯ โดยเงินทุนจากกองทุนจะนำไปใช้ในการสนับสนุนการเผยแพร่เทคโนโลยีที่มีอยู่ การซื้อใบอนุญาตเทคโนโลยีที่มีสิทธิทางปัญญาคุ้มครอง การให้สิทธิพิเศษกับภาคเอกชน การสนับสนุนความร่วมมือระดับนานาชาติด้านการวิจัยและพัฒนา และสนับสนุนเงินทุนสำหรับพันธมิตรระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อกำจัดอุปสรรค

(iii) การจัดวางองค์กรในการจัดการกองทุน และการก่อตั้งการปฏิบัติการพัฒนาและถ่ายทอดทางเทคโนโลยี และให้การรับรองแผนงานในระดับชาติ ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรย่อยในการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ก่อตั้งขึ้นภายใต้อนุสัญญา หรือเป็นคณะกรรมการการถ่ายทอดเทคโนโลยี และ/หรือ Clearing House

(iv) สิทธิพิเศษเพื่อให้สิ่งตอบแทนและรับรองการพัฒนาและถ่ายทอดด้านเทคโนโลยี

(v) การประเมินประสิทธิภาพ และการเฝ้าติดตามความเร็ว ขอบเขตของทิศทางของเทคโนโลยี และประสิทธิภาพด้านการใช้จ่ายจากผลการลดการปล่อยก๊าซ

(b) การยกระดับความร่วมมือด้านเทคโนโลยีโดยการเพิ่มประสิทธิภาพความร่วมมือระดับนานาชาติ ทั้งในด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เฉพาะเจาะจง ด้านความร่วมมือหลายฝ่ายในการเตรียมความพร้อมของเทคโนโลยีเฉพาะภาคส่วน รวมถึงการก่อตั้งองค์กรร่วมเพื่อเร่งการเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีและการแบ่งปันความรู้ทางด้านเทคโนโลยี

(c) การสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อผู้ถ่ายทอดและผู้รับเทคโนโลยี เพื่อที่จะสนับสนุนการลงทุนระดับท้องถิ่นและนานาชาติในภาครัฐและภาคเอกชน และอาจรวมถึงการลด

ระยะเวลาของทรัพย์สินทางปัญญา (IPRs) การนำเสนอการกำหนดราคาที่แตกต่างกันเพื่อให้สิทธิพิเศษและกำจัดอุปสรรคของการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาขอบข่ายงานควบคุมบังคับสำหรับข้อตกลงด้านเทคโนโลยีในภาคส่วนที่แตกต่างกัน และการพิจารณาโครงสร้างและการสนับสนุนทางการเงินสำหรับเพิ่มความสามารถด้านการวิจัยพัฒนา และนำเสนอเทคโนโลยีที่สำคัญ

(d) การเร่งวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี โดยการเพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายของศูนย์กลางการวิจัยความเป็นเลิศเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ การทำงานร่วมมือกันและถือกรรมสิทธิ์ร่วมในทรัพย์สินทางปัญญา (IRPs) และการเร่งถ่ายทอดและเผยแพร่ผ่านทางจัดการด้านการเงินในระดับนานาชาติ

(e) ความเป็นไปได้ในการตั้งศูนย์การวิจัยนานาชาติในภูมิภาคต่างๆ เพื่อกระตุ้นการวิจัยทางเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสภาพภูมิอากาศเพื่อประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนา

5) การดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในสนับสนุนการเงินด้านเทคโนโลยีการปรับตัว เป็นเรื่องยาก จึงต้องเน้นหนักไปที่การเพิ่มลงทุนของภาครัฐ

6) ที่ประชุม ขอให้ประเทศภาคีศึกษาวิเคราะห์เพิ่มเติมและยื่นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของแผนปฏิบัติการบาทลีตามประเด็นที่ได้อภิปรายร่วมกัน

Enhanced action on the provision of financial resources and investment to support action

on mitigation and adaptation and technology cooperation

(การเสริมการดำเนินการด้านทรัพยากรทางการเงินและการลงทุน

เพื่อสนับสนุนการดำเนินการด้านการลดก๊าซและการปรับตัวและความร่วมมือทางเทคโนโลยี)

ประเด็นที่มีใน Bali Action Plan

- การเข้าถึงทรัพยากรทางการเงิน การสนับสนุนทางการเงินและเทคโนโลยี การให้ทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นใหม่รวมทั้งทุนที่เป็นทางการและเงื่อน ไขพิเศษกับประเทศกำลังพัฒนาที่ด้อยกว่า
- แรงจูงใจที่เป็นบวกกับประเทศกำลังพัฒนาในการเสริมสร้างการยุทธศาสตร์การลดก๊าซของประเทศและการดำเนินการด้านการปรับตัว
- วิธีการใหม่ ๆ ในการให้เงินทุนแก่ประเทศกำลังพัฒนาที่มีความล่อแหลมต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้แบกรับต้นทุนได้
- วิธีการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินการปรับตัวภายใต้พื้นฐานของนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืน
- Mobilize เงินทุนและการลงทุนของรัฐและเอกชนรวมถึงการเอื้ออำนวยการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
- การสนับสนุนทางการเงินและวิชาการเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการประเมินต้นทุนการปรับตัวในประเทศกำลังพัฒนาที่มีความล่อแหลมสูงเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจความจำเป็นด้านการเงิน

ประเด็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเตรียมแหล่งเงินและการลงทุนในการสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัว และความร่วมมือด้านเทคโนโลยี ได้พิจารณาผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เป็นครั้งแรกในระหว่างการประชุม AWG-LCA ครั้งที่ 2 ณ กรุงบอนน์ สหพันธรัฐเยอรมนี ในหัวข้อเรื่อง “ทิศทางของการลงทุนและการเงินในการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ” (Investment and financial flows to address climate change)

การอภิปรายเริ่มต้นโดยการนำเสนอของสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ในประวัติความเป็นมาและเน้นถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการบาห์ลี และงานที่กำลังดำเนินการอยู่ภายใต้อนุสัญญาฯ การนำเสนอดังกล่าว ทำให้เห็นภาพรวมของกระแสการลงทุนและการเงินที่จำเป็นสำหรับการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศให้ดีขึ้นนั้น จำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนทางการเงินเพิ่มขึ้น การยกระดับรูปแบบการลงทุน และการจัดสรรกองทุนที่มีอยู่อย่างเหมาะสม ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถดำเนินการได้โดยการจัดการด้านการเงินโดยตรงภายใต้อนุสัญญาฯ และการจัดการการเข้าถึงแหล่งเงินผ่านหลักเกณฑ์ของอนุสัญญาฯ ให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย รวมถึงการพิจารณาความสัมพันธ์ของการดำเนินงานกับแหล่งเงินภายนอกอนุสัญญาฯ ต่อมา ที่ประชุมได้พิจารณาครอบคลุมหัวข้อสำคัญที่เกี่ยวข้อง 4 หัวข้อ ประกอบด้วย

- (a) การยกระดับด้านการเงิน
- (b) การทำให้การเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- (c) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและผลตอบแทนที่เหมาะสม
- (d) การจัดการดูแลของแหล่งการเงินภายใต้อนุสัญญาฯ

โดยได้มีบทสรุปของการพิจารณาร่วมกัน ตามประเด็นการพิจารณา ดังนี้

- 1) ประเทศภาคีเห็นด้วยกับความต้องการแหล่งเงินที่คาดการณ์ได้ และยั่งยืน สำหรับใช้ดำเนินการด้านการลดก๊าซเรือนกระจก การปรับตัว และความร่วมมือด้านเทคโนโลยี
- 2) การสนับสนุนทางการเงินเพิ่มเติมเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพิ่มภาระให้การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งปัจจุบัน พบว่า แหล่งเงินทุนภายใต้อนุสัญญาฯ ไม่เพียงพอต่อความต้องการด้านการเงินเกี่ยวข้องกับการปรับตัว โดยบางประเทศมีความต้องการเร่งด่วนด้านการเงินสำหรับการพัฒนาการประเมินค่าทางเศรษฐกิจและเครื่องมือในการประเมินต้นทุนของการปรับตัว
- 3) การตอบสนองต่อความต้องการด้านแหล่งเงินทุน พบว่า กองทุนภายใต้อนุสัญญาฯ สามารถตอบสนองความต้องการด้านการเงินได้เพียงบางส่วน กลไกการตลาด และนโยบายจะมีผลต่อการลงทุนของภาคเอกชน ยกเว้น ในประเทศด้อยพัฒนาซึ่งกลไกการตลาดยังไม่มีประสิทธิภาพ ยังมีความจำเป็นต้องอาศัยการลงทุนขนาดใหญ่จากภาครัฐ

4) ประเทศภาคีส่วนหนึ่งเห็นควรให้มีการก่อตั้งกองทุนใหม่ที่มีจุดประสงค์เฉพาะ เพื่อสร้างกลไกที่ครอบคลุมการประสานการจัดการต่างๆ กองทุนภายใต้อนุสัญญาฯ ซึ่งประเทศภาคีอีกส่วนหนึ่งมีความกังวลถึงข้อเสียที่อาจทำให้เกิดความแตกแยกของแหล่งเงินทุนภายนอกอนุสัญญาฯ

5) มีการกล่าวถึงการสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้ออำนวย โดยบางประเทศภาคีเห็นว่าการสร้างขอบข่ายงานระดับชาติที่เข้มแข็งเป็นหัวใจสำคัญที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการลงทุนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

6) การดูแลจัดการแหล่งเงินทุนภายใต้อนุสัญญาฯ (Governance of financial resources under the Convention) ทั้งด้านการจัดเก็บเงิน และการใช้จ่ายเงิน ซึ่งประกอบด้วย

- ความสามารถด้านการบัญชีของรัฐบาลอนุสัญญาฯ (COP)
- ความเสมอภาค และความสมดุลของทุกประเทศภาคีภายใต้ระบบที่โปร่งใส
- การเข้าถึงกองทุนโดยตรง และการจัดการความต้องการของประเทศ

นอกจากนี้ ประเทศภาคีต่างๆ ได้เสนอกฎระเบียบที่ควรจะใช้กับแหล่งเงินทุนที่จัดเก็บและใช้จ่ายภายใต้อนุสัญญาฯ เช่น หลักการความรับผิดชอบในระดับที่แตกต่างกัน (Common but differentiated responsibilities) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluters Pay Principle) การบริหารให้เพียงพอ ความสามารถภาคการณได้ ความยั่งยืน การเงินใหม่และเพิ่มเติม กองทุนเงินช่วยเหลือ การเข้าถึงที่สะดวก และสิทธิการเข้าถึงสำหรับประเทศที่มีความล่อแหลมมาก โดยที่ประชุมได้กำหนดขอบข่ายการทำงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(a) ก่อตั้งกองทุนสำหรับการปรับตัวภายใต้แนวทางและอำนาจของอนุสัญญาฯ และ ก่อตั้งกองทุนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อที่จะสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจก การปรับตัวและความร่วมมือด้านเทคโนโลยี ดังนี้

(i) การเพิ่มขนาดกองทุนจากประเทศพัฒนาแล้ว โดยพิจารณาจากการเจริญเติบโตของผลผลิตมวลรวมประชาชาติ (GDP) เพื่อสนับสนุนกองทุนการปรับตัวและกองทุนพหุภาคีเพื่อจัดหาเทคโนโลยี (Multilateral technology acquisition fund)

(ii) การประมูลส่วนแบ่งของหน่วยการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถูกกำหนดสำหรับประเทศในภาคผนวก I (Auctioning a share of assigned amount units of Annex I)

(iii) การคิดภาษีคาร์บอนรวมในระดับโลก (A global carbon tax) กับช้อยกเว้นสำหรับประเทศที่มีอัตราการปล่อยคาร์บอนรายหัวต่อปี (annual per capita) น้อยกว่า 1.5 t CO₂ แหล่งเงินที่ถูกสร้างขึ้นจะไหลไปสู่กองทุนรวมสำหรับการปรับตัว (Multilateral fund for adaptation) และเป็นารรับประกันร่วมกับกองทุนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับประเทศ

(b) ปรับโครงสร้างระบบการเงินใหม่ เพื่อจะแก้ปัญหาความต้องการที่เฉพาะเจาะจง เช่น การได้มาซึ่งเทคโนโลยีและกองทุนการถ่ายทอดเทคโนโลยี กองทุนร่วมสำหรับเทคโนโลยีที่กำลังจะมีขึ้น และกองทุนร่วมวิจัยสภาพภูมิอากาศ

(c) แหล่งที่มาอื่นๆ ของแหล่งเงินทุน เช่น ภาษีการบินระหว่างประเทศ ภาษีน้ำมันของการเดินทางระหว่างประเทศ ทั้งนี้ โดยบางประเทศภาคีให้ความสนใจในผลกระทบที่มีต่อประเทศที่พึ่งพาการค้าขายและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็นหลัก

(d) ประเทศกำลังพัฒนา สามารถได้รับคาร์บอนเครดิตจากการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างเหมาะสมในระดับชาติ (credits for implementing Nationally Appropriate Mitigation Actions (NAMA)) โดยตลาดคาร์บอนเครดิตดังกล่าว ควรจะเกิดจากความต้องการคาร์บอนเครดิต ผ่านการปรับข้อตกลงในการลดมลพิษทางอากาศของประเทศภาคีในภาคผนวก I (Annex I) ให้มากยิ่งขึ้น

(e) กองทุนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแอฟริกา (A dedicated African climate change facility) เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างทางการเงินภายใต้อนุสัญญาฯ ซึ่งประกอบด้วย เทคโนโลยี การเงิน และการสร้างเสริมศักยภาพที่ตอบสนองต่อความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภูมิภาคแอฟริกา และความต้องการและความท้าทายด้านการเงินและเทคโนโลยี

7) ที่ประชุม ขอให้ประเทศภาคีขยายเนื้อหาเพิ่มเติมและยื่นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของแผนปฏิบัติการบาทเดียวตามประเด็นที่ได้อภิปรายร่วมกัน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอของภาคประชาสังคมไทย
ต่อการเจรจาเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในครั้งการประชุมภาคีสมาชิก
อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 15
(Conference of the Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change : COP15)

ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก*

-----

1. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอเชิงภาพรวม

ภาคประชาสังคมไทยมีความเห็นและข้อเสนอต่อการเจรจาเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบนพื้นฐานของแนวความคิดและหลักการสำคัญ ซึ่งกล่าวสรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1 ความรับผิดชอบต่อประวัติศาสตร์และความเป็นธรรม

สาเหตุหลักของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเกิดขึ้นจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมเป็นต้นมา ตามแรงขับเคลื่อนหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ แบบแผนเศรษฐกิจนี้ต้องมีการใช้ พลังงานอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะพลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิลที่มาจากซากดึกดำบรรพ์ ไม่ว่าจะเป็นถ่านหินหรือน้ำมัน การเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นต้นเหตุสำคัญที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่บรรยากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปริมาณสูงจากอดีตกำลังก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงในขณะนี้ ประเทศที่มีการปล่อยก๊าซเหล่านี้สูงมาตั้งแต่อดีตคือ ประเทศพัฒนาแล้วหรือที่เรียกว่ากลุ่มประเทศอุตสาหกรรม เป็นสำคัญ เมื่อพิจารณาในแง่นี้และผลที่เกิดขึ้น กลุ่มผู้ที่ปล่อยก๊าซปริมาณมากก็ควรต้องเป็นผู้รับผิดชอบหลักต่อผลการกระทำของตน ขณะเดียวกันก็จะต้องรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในเวลานี้ด้วย เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจล่วงหน้าเป็นเวลานาน และได้ทิ้งผลพวงของความเสียหายที่กำลังปะทุตัวออกมาในเวลานี้ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กำลังเป็นภัยคุกคามต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่เร่รังควานที่สุดของโลกจึงเป็นเรื่องความเป็นธรรมและสิทธิในการพัฒนา กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เมื่อมองในมิติที่ว่าแต่ละประเทศต้องมีสิทธิในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน ประเทศกำลังพัฒนาจึงยังคงต้องมีสิทธิในการพัฒนาประเทศของตนเพื่อความอยู่รอดทางเศรษฐกิจ

-----

*ที่มา : คณะทำงานเพื่อโลกเย็นที่เป็นธรรม ร่วมกับเครือข่ายประชาชน อันรวมถึง 1. สมัชชาคนจน 2. เครือข่ายทรัพยากรภาคเหนือ 3. เครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย 4. เครือข่ายป่าชุมชน จ. สุรินทร์ 5. เครือข่ายป่าชุมชนดงชุมคำและภูขาม จ.อุบลราชธานี 6. เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก 7. เครือข่ายชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย 8. เครือข่ายสตรีประมงพื้นบ้านภาคใต้ 9. สมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านภาคใต้ 10. เครือข่ายพลังงานและอุตสาหกรรม เสนอต่อเวทีสัมมนาเพื่อสร้างความร่วมมือว่าด้วย “ข้อเสนอไทยสู่การประชุมที่โคเปนเฮเกน”, วันที่ 14 กันยายน 2552 ที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

LIART

และเพื่อการแก้ปัญหาความยากจนที่เรื้อรังและยังคงเป็นปัญหาใหญ่ของอีกหลายประเทศ

เรื่องความเป็นธรรมยังเกี่ยวข้องไปถึงประเด็น “หนี้จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ” (Climate Debts) อีกด้วย หนี้ที่ว่านี้เป็นทั้ง “หนี้ด้านการลดการปล่อยก๊าซ” ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสิ่งที่เกิดขึ้น ประเทศพัฒนาแล้วคือ ผู้ที่ต้องชดใช้หนี้ที่ว่านี้โดยเร่งดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนา ปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้อย่างสอดคล้องตามสิทธิในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่พึงมีเพื่อให้ประเทศ สามารถอยู่รอดได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็น “หนี้ด้านการปรับตัว” หรืออีกนัยหนึ่งคือ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเกิดจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นเวลายาวนานและในปริมาณสูงของ ประเทศพัฒนาแล้วตั้งแต่ในอดีต ปัญหานี้กำลังเป็นภัยธรรมชาติคุกคามและส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของประเทศ กำลังพัฒนา ดังนั้นประเทศพัฒนาแล้วจึงต้องชดใช้หนี้ดังกล่าวนี้ผ่านการช่วยเหลือทางการเงินและทาง เทคโนโลยี เพื่อช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถปรับตัวรับมือกับผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือกำลังจะ เกิดขึ้นได้

1.2 การยึดกรอบการเจรจาตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC)

การเจรจาเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ดำเนินอยู่และที่กำลังจะเกิดขึ้นใน กรุงโตเกียว ประเทศเคนซิงตันในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 นี้ จะต้องอยู่ภายใต้กรอบข้อตกลงที่นานา ประเทศได้ตกลงและยอมรับกันไปแล้ว นั่นคืออนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change หรือ UNFCCC) และจะต้องไม่พยายามบิดเบือน เนื้อหาในอนุสัญญาฯ ฉบับนี้ ทั้งยังต้องยืนยันถึงการดำเนินการตามเนื้อหาในอนุสัญญาฯ ด้วย โดยเฉพาะ มาตรการที่ 2 ที่ว่าด้วยวัตถุประสงค์เพื่อรักษาระดับความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจกให้อยู่ในระดับที่ปลอดภัย และการดำเนินการลดต้องไม่คุกคามต่อการผลิตอาหาร มาตรการที่ 3 ที่กล่าวถึงหลักการเรื่องความเสมอภาค ความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันและตามระดับความสามารถ การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีความเสี่ยงจากผลกระทบของภาวะโลกร้อน มาตรการที่ 4 ที่กล่าวถึงพันธกรณีต่าง ๆ มาตรการ 4.3 กับมาตรการ 4.4 ที่ว่าประเทศพัฒนาแล้วจะต้องให้ความช่วยเหลือด้านการเงินและเทคโนโลยีเพื่อช่วยประเทศ กำลังพัฒนาดำเนินการปรับตัว และการดำเนินการลดการปล่อย และมาตรการ 4.7 ที่ระบุว่าความสามารถในการ ดำเนินการตามอนุสัญญาฯ ของประเทศกำลังพัฒนาขึ้นอยู่กับความสามารถในการดำเนินการตามพันธกรณี ของประเทศพัฒนาแล้วในด้านการเงินและเทคโนโลยี เหล่านี้เป็นต้น

1.3 การยอมรับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ล่าสุดในการเจรจา

การเจรจาของผู้แทนรัฐบาลต่าง ๆ จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความรู้ทางวิทยาศาสตร์ล่าสุดที่มีการยอมรับอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change: IPCC) และจากการศึกษาวิจัยที่ได้รับการยอมรับ ทั้งนี้ข้อมูลทาง วิทยาศาสตร์ได้แสดงให้เห็นถึงระดับอันตรายของผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หากอุณหภูมิ เฉลี่ยของโลกสูงเกินกว่า 1.5 - 2 องศาเซลเซียสจากยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ทั้งโลกก็มีความจำเป็นเร่งด่วนที่

จะต้องมีการปรับตัวให้สามารถรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนี้ และจะต้องดำเนินการลดการปล่อยก๊าซอย่างเร่งด่วน เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบที่มีอันตรายมากขึ้น

1.4 การสนับสนุนสังคมที่น่าอยู่และยั่งยืน

แม้ประเทศไทยยังไม่มีพันธกรณีที่จะต้องลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามพิธีสารเกียวโตก็ตาม แต่ภาคประชาสังคมและชุมชนอีกมากมายเห็นว่า ประเทศไทยเองก็ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาตัวเอง ไปสู่สังคมที่น่าอยู่และยั่งยืน มีการปล่อยคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Society) หรืออีกนัยหนึ่งคือ การเป็นสังคมที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งต่อเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพและสิ่งแวดล้อม การไม่มีพันธกรณีในเรื่องการลดการปล่อยก๊าซเป็นผลพวงจากการเจรจาระหว่างประเทศ จึงไม่ควรใช้เป็นข้ออ้างในการพัฒนาประเทศและปล่อยให้ภายในประเทศมีการดำเนินกิจกรรมที่คงการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปริมาณสูงต่อไป มีกรณีศึกษาภายในประเทศหลายกรณีที่แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยดำรงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้ส่งเสริมการพัฒนาตัวเองไปสู่สังคมที่น่าอยู่และยั่งยืน จะเห็นได้ว่ามีแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และพลังงานจำนวนมาก รวมไปถึงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีและจะทำให้มีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เข้มข้น (Carbon Intensive) ต่อไป เช่น การใช้ถ่านหินและน้ำมันในภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม แผนการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็ก การพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอื่น ๆ ที่ล้วนเป็นปัจจัยเร่งการปล่อยก๊าซคาร์บอน และก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

การแก้ปัญหาโลกร้อนไม่สามารถแยกขาดจากแบบแผนการพัฒนาได้ ดังนั้นการก้าวไปสู่สังคมที่มีความยั่งยืนในมิติต่าง ๆ นี้ จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาประเทศครั้งสำคัญ ทิศทางการพัฒนาต่อไปของไทยควรต้องให้ความสำคัญกับชุมชนในท้องถิ่นและการรักษาสิ่งแวดล้อมในระยะยาวเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน อันรวมถึงการลดการปล่อยคาร์บอนหรือการปล่อยคาร์บอนต่ำ³ จะต้องได้รับการพิจารณาในระดับนโยบายและให้มีการดำเนินการจริงภายใต้กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและสิทธิของชุมชนในการเข้าถึงทรัพยากรด้วย

ปัจจุบันมีภาคส่วนต่าง ๆ และหลายชุมชนทั่วประเทศที่หันมาส่งเสริมการพัฒนาพลังงานหมุนเวียนและพลังงานทางเลือกรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ประชาชนยังได้จัดทำข้อเสนอแผนพัฒนาพลังงานของประเทศฉบับทางเลือก (Alternative Power Development Plan) เพื่อเสนอให้รัฐบาลให้ความสำคัญกับการริเริ่มพัฒนาพลังงานหมุนเวียนในระดับชุมชนอย่างจริงจัง และยังมีชุมชนจำนวนมากที่เปลี่ยนวิธีการผลิตทางการเกษตรที่พึ่งพิงสารเคมีมาเป็นระบบเกษตรอินทรีย์ที่มีความยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้นทางเลือกเหล่านี้คือ ทางออกที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้และศักยภาพของประเทศในระดับหนึ่งที่จะลดการ

³ หมายถึง การพัฒนาที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกคิดคำนวณเทียบเท่าก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ไม่ว่าจะเป็นการปล่อยก๊าซเรือนกระจกชนิดใด

ปล่อยก๊าซเรือนกระจก และพัฒนาตัวเองไปสู่การเป็นสังคมที่มีการปล่อยคาร์บอนต่ำ และเป็นสังคมที่มีความยั่งยืนในระยะยาว

ประการสำคัญคือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและการเคารพและยอมรับในสิทธิของชุมชนในการเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ คือแนวทางสำคัญที่สามารถสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนระดับต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้พวกเขามีความสามารถรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากภายนอก รวมถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศได้ในระดับหนึ่งด้วย อย่างไรก็ตาม การดำเนินการโดยภาคส่วนในสังคมระดับย่อยจะต้องได้รับการตอบสนองและสนับสนุนจากภาคนโยบายของประเทศอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการปฏิบัติในวงกว้าง การเจรจาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะต้องให้ความสำคัญและเร่งส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการลดการปล่อยและความสามารถในการปรับตัวของทั้งประเทศด้วย

2. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอต่อประเด็นในการเจรจา

จริงอยู่ว่าประเทศไทยไม่ได้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีพันธกรณีต้องลดการปล่อยก๊าซ อย่างไรก็ตาม ผลสรุปของการเจรจาประเด็นสำคัญภายใต้กรอบของอนุสัญญาฯ ที่จะเกิดขึ้นในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้าจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในเรื่องสำคัญ ๆ และเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่ภาคประชาชน โดยเฉพาะชุมชนในหลายพื้นที่กำลังเคลื่อนไหวและต่อสู้เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบาย เช่น กรณีป่าชุมชน สิทธิและการใช้ประโยชน์ที่ดิน การต่อต้านเกษตรอุตสาหกรรม การคัดค้านแผนพัฒนาพลังงานของประเทศที่คงเน้นการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล รวมถึงการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานเข้มข้น เช่น อุตสาหกรรมเหล็ก เป็นต้น

ดังนั้น ภาคประชาสังคมไทยจึงให้ความสำคัญและมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอต่อประเด็นการเจรจาเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ดังต่อไปนี้

2.1 การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ในประเด็นการเจรจาเรื่องการลดการปล่อยก๊าซตามอนุสัญญาจะมีผลกระทบต่อภาคเกษตร การจัดการป่าไม้ การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการจัดการด้านพลังงานของประเทศไทยในแง่มุมหลากหลายและจะมีผลกระทบในระดับต่าง ๆ ภาคประชาสังคมไทยจึงมีความเห็นและข้อเสนอต่อการเจรจาในประเด็นการลดการปล่อยก๊าซ ดังนี้ คือ

2.1.1 ความเห็นและข้อเสนอต่อการลดการปล่อยก๊าซโดยรวม คือ

กรณีประเทศพัฒนาแล้ว:

- ประเทศพัฒนาแล้วต้องดำเนินการลดการปล่อยภายในประเทศตนเองเท่านั้น และดำเนินการลดการปล่อยทันที และมีเป้าหมายของปริมาณการลดและระยะเวลาที่ชัดเจน

- ไม่สนับสนุนการใช้กลไกตลาด และ Carbon Offset เป็นทางออก เนื่องจากการใช้กลไกตลาดไม่ก่อให้เกิดการลดการปล่อย ๓ จุดปล่อยที่เป็นตัวการและสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กรณีประเทศกำลังพัฒนา:

- การลดการปล่อยของประเทศกำลังพัฒนาเสนอให้เป็นไปตามความสมัครใจ และตามความสามารถในการดำเนินการ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับการเงินและเทคโนโลยีที่ได้รับจากประเทศพัฒนาแล้ว การช่วยทางการเงินและเทคโนโลยีควรมีเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่ใช่เพียงการให้ความสำคัญอยู่การลดการปล่อย (หรือปริมาณการลดที่ลดได้) เท่านั้น
- การลดการปล่อยในประเทศกำลังพัฒนาจะต้องไม่ถูกรวมหรือนำไปเป็นเครื่องมือหรือผลลัพธ์ในการลดของประเทศพัฒนาแล้ว

2.1.2 ความเห็นและข้อเสนอต่อการลดการปล่อยก๊าซที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องป่าไม้ เกษตร และพลังงาน

1) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการทำลายป่าและความเสื่อมโทรมของป่า

(Reducing Emissions from Deforestation and Degradation : REDD)

การเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาโลกร้อนที่เสนอให้ใช้กลไกการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการทำลายป่าและความเสื่อมโทรมของป่าในประเทศกำลังพัฒนา หรือ REDD ซึ่งเกี่ยวข้องกับภาคป่าไม้นั้น นำมาซึ่งความวิตกกังวลครั้งใหม่ของชุมชนที่อาศัยอยู่ในป่า ชาวบ้านหลายพื้นที่ในประเทศไทยได้ร่วมกันเคลื่อนไหวเรียกร้องให้รัฐบาลรับรองสิทธิชุมชนมายาวนานถึง 2 ทศวรรษ เพื่อให้ชุมชนมีอำนาจในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

กฎหมายของประเทศไทยให้การรับรองสิทธิเพียง 2 แบบเท่านั้น คือ สิทธิของรัฐและสิทธิของเอกชน สำหรับสิทธิส่วนรวมหรือสิทธิชุมชนนั้นยังไม่ได้รับการยอมรับในระบบกฎหมายไทยแต่อย่างใด กฎหมายและนโยบายด้านป่าไม้ของประเทศไทยปัจจุบันยังคงขัดแย้งกับสิทธิชุมชน หากยังไม่มีการรับรองสิทธิชุมชนในการจัดการและฟื้นฟูป่าอย่างยั่งยืนตามกฎหมาย ก่อนการนำกลไก REDD มาใช้นั้น อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิประชาชนที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกับกลุ่มชนเผ่าบนพื้นที่สูงที่อาศัยอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ และดำรงชีพด้วยการทำไร่หมุนเวียน เนื่องจากว่าทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐไทยมักมองชาวบ้านหรือคนชนเผ่าบนพื้นที่สูงว่าเป็นสาเหตุสำคัญของการทำลายป่าและการลดลงของพื้นที่ป่า ขณะเดียวกันก็ไม่มีมติเห็นว่า ชุมชนจะสามารถรักษาและจัดการป่าอย่างยั่งยืนได้ ทั้งที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์จำนวนมากที่พิสูจน์ชัดว่า ผืนป่าหลายแห่งที่ยังคงดำรงอยู่ได้เพราะมีชุมชนร่วมกันปกป้องดูแล

ดังนั้น ภาคประชาชนยืนยันจุดยืนต่อการแก้ไขปัญหาโลกร้อนและกลไก REDD บนหลักการร่วมกัน 2 ประการ

LIART

1. ความเป็นธรรม

การต้องยื่นยันหลักความเป็นธรรมเพราะเป็นที่ทราบกันดีว่า การดำเนินการใด ๆ ภายใต้ระบบทุนนิยมและกลไกตลาดนั้นถูกควบคุมด้วยกลุ่มคนจำนวนน้อย ในขณะที่ชาวบ้านไม่สามารถเข้าไปกำหนดหรือควบคุมอะไรได้ การตีค่าทรัพยากรป่าไม้ให้เป็นสินค้าจึงเท่ากับเป็นการแปรระบบสิทธิจากสิทธิส่วนรวมของชุมชนไปเป็นสิทธิของปัจเจกเอกชน ดังนั้น ภาคประชาชนจึงไม่เห็นด้วย อย่างยิ่งในการแปรทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเป็นฐานยังชีพของคนยากจนไปเป็นสินค้า ในทางกลับกันการจัดการทรัพยากรป่าไม้นี้ไม่ว่าโดยกลไกใดควรต้องคำนึงถึงระบบคุณค่าทางจิตใจ การแบ่งปัน และความพอเพียง เพื่อเก็บรักษาป่าไม้ไว้สำหรับคนรุ่นลูกหลานในอนาคต

ภาคประชาชนขอยื่นยันหลักการที่ว่า “ผู้ก่อปัญหาต้องเป็นผู้รับผิดชอบ” เมื่อประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้ก่อให้เกิดปัญหาโลกร้อน ประเทศเหล่านั้นก็ต้องรับผิดชอบ ดังนั้น REDD นอกจากมิใช่วิธีการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุแล้ว ยังเป็นวิถีทางที่ไม่ให้ความเป็นธรรม ไม่มีความเสมอภาค และไม่ก่อให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการป่าไม้อีกด้วย

2. สิทธิ

ทรัพยากรป่าไม้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชุมชนท้องถิ่น ป่าไม้ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชนเท่านั้น แต่ยังเป็นฐานการยังชีพของพวกเขาด้วย การมีวิถีชีวิตพึ่งพิงอยู่กับป่าถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนท้องถิ่นและชนพื้นเมือง จึงไม่สมควรนำไปเป็นสาเหตุของปัญหาโลกร้อน ในทางกลับกันประชาชนกลุ่มต่างๆ จะต้องได้รับการปกป้องวิถีชีวิตและวัฒนธรรม โดยเฉพาะชนเผ่าและคนพื้นเมืองต่างๆ ตามที่มีการรับรองสิทธิของพวกเขาไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของชนพื้นเมืองของสหประชาชาติ ทั้งนี้ รัฐบาลต้องส่งเสริม“สิทธิชุมชน” ที่หมายถึงสิทธิร่วมกันในทรัพยากรดิน น้ำ ป่า มิใช่การผูกขาดเฉพาะสิทธิของรัฐและเอกชน และโดยกลไกของรัฐและกลไกทางการตลาดเท่านั้น

ภาคประชาสังคมไทยมีความเห็นและข้อเรียกร้องสำคัญภายใต้ REDD ดังนี้

1. ไม่เห็นด้วยกับการนำป่าไม้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งป่าที่มีชุมชนจัดการและดูแลอยู่ก่อนแล้ว เข้าไปอยู่ในกลไกตลาด
2. รัฐจะต้องให้การยอมรับ และแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งเรื่องสิทธิในที่ดินและป่าไม้ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้ชัดเจนก่อน
3. ประชาชนคนยากจนมิได้เป็นสาเหตุของการทำลายป่า และมีได้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาโลกร้อน ดังนั้นจึงไม่ใช่ผู้ที่ต้องรับผิดชอบในการลดการปล่อยก๊าซ

2.1.2 การลดการปล่อยในภาคเกษตร

นอกจากการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมและพลังงานที่เป็นตัวการหลักของโลกร้อนแล้ว การเกษตรก็เป็นอีกภาคหนึ่งที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง ซึ่งโดยมากมาจากการปล่อยของกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ การปลูกข้าว การเผาหญ้าและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และการใช้ที่ดินประกอบการเกษตร เป็นต้น

ภาคเกษตรเป็นฐานเศรษฐกิจใหญ่ของประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้ทำให้มีผลไปถึงการเจรจาเรื่องโลกร้อนภายใต้อนุสัญญาฯ โดยประเทศพัฒนาแล้วจำนวนหนึ่งพยายามผลักดันให้มีกฎกติกาใหม่เมื่อพันธกรณีระยะแรกของพิธีสารเกียวโตสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2555 เพื่อกำหนดให้ประเทศกำลังพัฒนาต้องมีความรับผิดชอบในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกหรือจำกัดการปล่อย โดยมุ่งไปที่การเจรจาให้มีการลดการปล่อยในรายสาขา (sectoral approach) เช่น การปล่อยก๊าซมีเทนในนาข้าว

อย่างไรก็ดี แม้ว่าภาคเกษตรมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง แต่ภาคเกษตรก็มีบทบาทที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากภาคการผลิตอื่นๆ คือ การทำหน้าที่ดูดซับก๊าซเรือนกระจก หรือเรียกว่าเป็น “อ่างกักเก็บคาร์บอน” (Carbon Sink) โดยเกือบร้อยละ 90 ของการกักเก็บในภาคเกษตรจะเป็นการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในดินในรูปของสารอินทรีย์ใต้ผิวดินและบนดิน (เช่น ในกรณีวนเกษตร)

ภาคประชาชนมีความเห็นว่า ภาคเกษตรมีการปล่อยก๊าซในปริมาณสูงมากก็จริง แต่ขณะเดียวกันภาคเกษตรก็ช่วยในการดูดซับก๊าซเรือนกระจกดังที่กล่าวมาข้างต้น ประการสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตรสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการผลิตอาหารเพื่อประชากรในแต่ละประเทศ ซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐานของสังคมมนุษย์ที่ต้องมีเพื่อความอยู่รอดของมนุษยชาติและเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหารของประชากรโลกทั้งหมด จึงมีความแตกต่างไปจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคพลังงานและอุตสาหกรรม ซึ่งการดำเนินกิจกรรมจำนวนมากของทั้งสองภาคนี้เติบโตขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อสร้างความสะดวกสบายและความหรูหราฟุ่มเฟือย ในขณะเดียวกันทั้งภาคพลังงานและอุตสาหกรรมยังมีแนวทางและเทคโนโลยีที่ได้รับการยอมรับแล้วว่าสามารถลดการปล่อยได้มากโดยที่ยังสามารถดำรงความสะดวกสบายพื้นฐานอยู่ได้

ข้อเสนอต่อกรณีการลดการปล่อยก๊าซของภาคเกษตร

1. การเจรจาภายใต้กรอบอนุสัญญาฯ ต้องให้ความสำคัญกับการลดการปล่อยก๊าซของภาคพลังงานและอุตสาหกรรมเป็นลำดับแรก
2. การสนับสนุนให้มีการลดการปล่อยก๊าซในภาคเกษตรของประเทศกำลังพัฒนาภายใต้ความสามารถและแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศเหล่านี้ โดยส่งเสริมให้มีนโยบายและกลไกภายในประเทศที่ให้คุณค่ากับระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้ทั้งมาตรการทางการเงินและมาตรการที่ไม่ใช่การเงินควบคู่กันไป
3. การสนับสนุนและพัฒนาความสามารถของภาคเกษตรในประเทศกำลังพัฒนา เช่น การปรับปรุงดินเพื่อประโยชน์ในการกักเก็บคาร์บอนโดยการคำนึงถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน
4. การคุ้มครองเกษตรกรรายย่อย และให้หลักประกันสิทธิของชุมชนในการเข้าถึงและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิทธิในคาร์บอนที่สามารถดูดซับไว้ได้ในภาคเกษตร
5. การให้ความสำคัญและยกระดับองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชุมชนท้องถิ่นให้มีความสำคัญเช่นเดียวกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในการเรื่องการลดการปล่อยก๊าซและการปรับตัว

6. กรณีที่จะดำเนินมาตรการลดการปล่อยก๊าซในภาคเกษตร ต้องมุ่งไปที่การลดการปล่อยก๊าซจากภาคอุตสาหกรรมการเกษตรซึ่งเป็นการผลิตขนาดใหญ่ และมีการใช้สารเคมีสังเคราะห์ เฉพาะอย่างยิ่งในโตรเจนอ็อกไซด์ และพลังงานในการผลิตเป็นจำนวนมาก

7. การมีนโยบายและการจัดการระหว่างการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงาน โดยเฉพาะในระดับอุตสาหกรรม ให้มีความสมดุล ต้องคำนึงถึงความหลากหลายของระบบนิเวศ ความมั่นคงและความยั่งยืนทางอาหาร และต้องมีการศึกษาอย่างรอบด้านทั้งในมิติของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

8. การศึกษาถึงผลกระทบด้านต่าง ๆ ในการนำการลดการปล่อยก๊าซของภาคเกษตรเข้าสู่ระบบตลาด โดยเฉพาะในประเด็นความมั่นคงทางอาหาร และการแข่งขันที่ดิน

2.1.3 การลดการปล่อยก๊าซในภาคพลังงานและกลไกการพัฒนาที่สะอาด (CDM)

ภาคพลังงานมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงที่สุด และกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วคือ ผู้ปล่อยก๊าซกลุ่มนี้มากที่สุดเมื่อมองภาพรวมการปล่อยทั้งหมดของโลกตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา ดังนั้นประเทศพัฒนาแล้วจะต้องดำเนินการลดการปล่อยภายในประเทศของตนเองและต้องเน้นการลดการปล่อยก๊าซในภาคพลังงานเป็นสำคัญ ความพยายามของประเทศพัฒนาแล้วที่จะผลักดันให้มีการใช้กลไกทางการตลาดและแนวทางต่าง ๆ เช่น กลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism : CDM) แนวทางการชดเชยการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนด้วยวิธีการใช้ Carbon Offset วิธีการส่งเสริมเรื่องการดักจับและกักเก็บคาร์บอน (Carbon Capture and Storage : CCS) การส่งเสริมพลังงานนิวเคลียร์ด้วยเหตุผลว่าปล่อยก๊าซต่ำ การส่งเสริมให้สร้างเขื่อนขนาดใหญ่ผลิตไฟฟ้า ทั้งที่การสร้างเขื่อนไม่เพียงมีการทำลายป่าแล้ว เขื่อนและอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่เป็นแหล่งกำเนิดของก๊าซเรือนกระจกแหล่งใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซมีเทนด้วย แม้กระทั่งการผลักดันให้เชื่อในพลังงานจากถ่านหินสะอาด หรือเทคโนโลยีถ่านหินสะอาด (Clean Coal Technology) ซึ่งเป็นความพยายามนำเทคโนโลยีมาใช้ลดมลพิษจากโรงไฟฟ้าถ่านหิน โดยก็เป็นที่น่าทึ่งที่ว่า ในบรรดาเชื้อเพลิงฟอสซิลทั้งหมด ถ่านหินจัดเป็นเชื้อเพลิงที่สกปรกที่สุด นอกจากก่อให้เกิดสารมลพิษจำนวนมาก เช่น สารปรอทในสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเป็นแหล่งปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ปริมาณมหาศาลในบรรยากาศ

ความพยายามแสวงหากลไกและแนวทางเหล่านี้มาใช้ในภาคพลังงานคือความพยายามที่ต้องการหลีกเลี่ยงพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซ ณ จุดที่ปล่อย หรือ ณ แหล่งกำเนิดในประเทศของตนเอง

นอกจากนี้วิธีการดักจับและกักเก็บคาร์บอน การใช้เทคโนโลยีถ่านหินสะอาด และการใช้พลังงานนิวเคลียร์มาแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลล้วนต้องใช้ต้นทุนดำเนินการที่สูงและการดำเนินการกระบวนการทั้งหมดก็มีราคาแพงมาก ประการสำคัญคือ ความพยายามเหล่านี้ไม่ว่าจะกระทำสำเร็จหรือไม่จะไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการลดการปล่อยภายในประเทศตนเอง ซึ่งหมายถึงการไม่ได้แก้ปัญหาหรือเป็นความหลอกลวงในการแก้ไขปัญหา

ภาคประชาสังคมมีความเห็นว่า การลดความรุนแรงของผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากภาวะโลกร้อนหรือการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังในเรื่องนี้คือ การต้องพาสังคมโลกก้าวไปสู่การพัฒนาที่มีความยั่งยืน

ในทุกมิติ ดังนั้นมาตรการและการดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอนาคตไม่เพียงแต่ต้องลดการปล่อย ณ แหล่งปล่อยหรือ ณ แหล่งกำเนิดเท่านั้น สิ่งสำคัญกว่านั้นคือ มาตรการและการดำเนินการเหล่านี้จะต้องให้ความสำคัญและเชื่อมโยงกับการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ไม่ใช่เน้นเพียงประเด็นการลดการปล่อยเป็นสำคัญเพียงเท่านั้น ตัวอย่างเช่น แนวทางการลดการปล่อยในภาคพลังงานจะต้องมุ่งไปที่การพัฒนาพลังงานหมุนเวียนหรือพลังงานทางเลือกรูปแบบต่างๆ มาแทนที่พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิล และการจัดการให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการประหยัดพลังงาน เพราะเป็นแนวทางที่นำไปสู่ความยั่งยืนทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอเชิงมาตรการต่อการลดการปล่อยก๊าซในภาคพลังงานและการใช้กลไก CDM

1. การเรียกร้องให้กลุ่มประเทศพัฒนาแล้วปฏิบัติตามพันธกรณีแรกของพิธีสารเกียวโตในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ณ แหล่งกำเนิดในประเทศของตนเองโดยเคร่งครัด โดยไม่อาศัยการลดโดยผ่านกลไกตลาดหรือ Carbon Offset

2. การสนับสนุนให้เกิดระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน ที่มีการปล่อยคาร์บอนต่ำ โดยมีความสอดคล้องกับหลักการและทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้จะต้องไม่ใช่วิธีการชดเชยการปล่อยคาร์บอนหรือสร้างทางออกต่อปัญหาโลกร้อนด้วยแนวทางและวิธีการลวง เช่น การส่งเสริมพลังงานนิวเคลียร์ การใช้เทคโนโลยีด้านหินสะอาด การสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ในการผลิตไฟฟ้า และการส่งเสริมสวนเกษตรสำหรับพืชพลังงานขนาดใหญ่ เนื่องจากกลไกและแนวทางเหล่านี้ตอบสนองต่อการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพียงอย่างเดียว แต่ไม่นำไปสู่ทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติต่าง ๆ

3. ไทยควรรุคการอนุมัติโครงการ CDM ใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นและทบทวนการมีส่วนร่วมของประเทศในกิจกรรมหรือโครงการภายใต้ CDM โดยต้องให้ความสำคัญกับประเด็นความเป็นธรรมและประโยชน์ของประเทศและชุมชน โดยเฉพาะชุมชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่โครงการ ทั้งนี้โดยต้องชี้แจงให้สังคมเข้าใจและตระหนักถึงความเป็นธรรมและประโยชน์ของเรื่องนี้ การดำเนินโครงการ CDM ในประเทศไทยที่เป็นอยู่ กลุ่มที่ได้ประโยชน์คือ นักธุรกิจและนักลงทุนในไทย ซึ่งได้กำไรจากโครงการ ส่วนประเทศพัฒนาแล้วได้เครดิตการลดไปเป็นของตนเอง แต่ชุมชนในไทยยังคงได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและจะได้รับผลกระทบเพิ่มมากขึ้นอีก หากไม่มีการทบทวนเรื่องนี้ก็ควรต้องยุติเรื่องนี้ไปก่อน

4. การสนับสนุนให้มีความริเริ่มการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน หรือการก้าวไปสู่การปฏิบัติพลังงานที่ส่งเสริมในเรื่องต่อไปนี้

- ให้มีการดำเนินการพัฒนาพลังงานหมุนเวียนที่สะอาด มีการบริหารจัดการและการเข้าถึงด้วยระบบการกระจายศูนย์ ที่ยึดหลักการประชาธิปไตยเป็นพื้นฐาน
- แยกความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจออกจากการใช้พลังงานฟอสซิล
- สร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงและการใช้ทรัพยากรให้มากขึ้น
- ลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิลและยุติการใช้พลังงานนิวเคลียร์

- ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้พลังงานในทุกด้าน เช่น การออกแบบระบบการผลิต โครงข่ายการคมนาคม และโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ รวมถึงระบบพลังงานของอาคารบ้านเรือนให้เป็นระบบ ประหยัดพลังงานมากที่สุด

- ส่งเสริมแบบแผนการบริโภคที่ยั่งยืนด้วยการสนับสนุนให้มีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต ทักษะ และค่านิยมในเรื่องการบริโภคที่ลดการใช้พลังงานลง

2.2 การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ในขณะนี้ ความรุนแรงของผลกระทบจากโลกร้อนเพิ่มมากขึ้นและชัดเจน เช่น การเกิดภัยแล้ง น้ำท่วม และพายุรุนแรง เป็นต้น จนทุกภาคส่วนรู้สึกและสัมผัสได้ ซึ่งนับเป็นผลกระทบด้านลบที่เพิ่มขึ้นจาก ปัญหาต่างๆที่มีอยู่เดิมแล้ว การรับมือกับผลกระทบมีลักษณะที่แตกต่างกันตามความสามารถในการปรับตัวของแต่ละภาคส่วน ประเทศไทยและประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ไม่ได้เป็นตัวการก่อให้เกิดปัญหาโลกร้อนที่ส่งผลกระทบต่ออยู่ในขณะนี้ แต่กลับได้รับผลกระทบที่นับวันจะรุนแรงมากขึ้น และเป็นปัญหาที่ซ้ำเติมเพิ่มเติมจาก ปัญหาอื่นๆ ที่มีอยู่แล้ว ชุมชนในประเทศกำลังพัฒนาแต่ละแห่งล้วนมีการปรับตัวในระดับหนึ่ง แต่การรับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อไปจะต้องอาศัยทั้งการเงิน และเทคโนโลยี เพื่อให้พวกเขาสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

ขณะเดียวกันการดำเนินการด้านการปรับตัวของแต่ละประเทศต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับ วิถีการดำเนินชีวิต การมุ่งไปสู่ความยั่งยืนในบริบทของชุมชนนั้นๆ และการให้ความสำคัญกับการให้การศึกษา ข้อมูล ความรู้ในเรื่องนี้ และประการสำคัญคือ การสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายและกระบวนการ เพื่อการปรับตัวด้วย

นอกเหนือจากความช่วยเหลือทางการเงิน และเทคโนโลยีแล้ว ภาคประชาสังคมไทยเห็นว่า ความสามารถในการปรับตัวของแต่ละชุมชนจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิทธิในการเข้าถึงและการมีส่วนร่วม ในการจัดการทรัพยากรต่างๆ ด้วย ดังนั้น นโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการปรับตัวที่จะเกิดขึ้นจะต้องมีการบูรณาการเข้ากับประเด็นการพัฒนาอื่นๆ ของประเทศด้วย อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจาก โลกร้อนบางอย่างอาจ เกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน การรับมือและการปรับตัวภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืนอาจเป็นไปได้ยากและไม่ทัน การณ์ จึงจำเป็นจะต้องมีแนวทางเฉพาะกิจเพื่อการปรับตัวแบบฉับพลันและเร่งด่วนด้วย

ข้อเสนอต่อกรณีการเจรจาเรื่องการปรับตัว

1. ภาคประชาสังคมไทยเรียกร้องให้มีการจัดทำกรอบข้อตกลงเรื่องการปรับตัวที่ชัดเจนในการ เจรจาระหว่างประเทศในประเด็นนี้ เพื่อจะรับรองได้ว่าประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายที่มีความอ่อนแอต่อ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือเพิ่มเติมอย่างเพียงพอ และสามารถคาดการณ์ได้ในการวางแผนและดำเนินการด้านการปรับตัว รวมทั้งเพื่อลดความเสี่ยงและสร้าง ความสามารถในการรับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การวางแผนและดำเนินกิจกรรมเพื่อการปรับตัวจะต้องอยู่ภายใต้บริบทของวัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนระยะยาวในทุกมิติ ที่เป็นการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงไปกับการดูแล การรักษา และ

การปกป้องระบบนิเวศ และเป็นไปตามความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาเป็นหลัก โดยกระบวนการวางแผนต้องมีลักษณะจากล่างขึ้นบน (Bottom-Up Approach) ผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งนี้เพราะแนวทางการปรับตัวนั้นไม่มีสูตรสำเร็จ จึงต้องขึ้นอยู่กับความต้องการและการประเมินความเสี่ยงและความล่อแหลมของแต่ละชุมชน แต่ละประเทศนั้นๆ เป็นสำคัญ

3. นโยบายและมาตรการรองรับการปรับตัวต้องให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้หญิงทั้งในฐานะที่เป็นกลุ่มที่จะได้รับความเสี่ยงสูงจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการเพื่อการปรับตัวด้วย

4. การให้การสนับสนุนและดำเนินกิจกรรมเพื่อการรับมือและปรับตัวจะต้องเป็นไปในลักษณะที่เคารพ ปกป้อง รักษา และส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐานของชุมชนตามที่ได้มีการรับรองใน UDHR, ICESCR และ ICCPR รวมทั้งอนุสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

5. การให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาในการปรับตัว จะต้องรวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถและศักยภาพของชุมชนในประเทศกำลังพัฒนาในการรับรู้ การทำความเข้าใจ และประเมินความเสี่ยงหรือความล่อแหลมที่จะเกิดขึ้นผ่านองค์ความรู้ การแลกเปลี่ยนข้อมูล-ความรู้ผ่านเครือข่ายหรือศูนย์ความรู้ระดับภูมิภาคในเรื่องแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

6. กิจกรรมและแนวทางเพื่อการดำเนินการด้านการปรับตัวจะต้องตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของการปกป้องรักษา รวมทั้งการจัดการระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ และบริการต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากระบบดังกล่าว ในการเสริมสร้างความสามารถพื้นฐานในการปรับตัวของชุมชน เช่น ชุมชนเกษตร ชุมชนประมง ชุมชนพื้นเมือง และอื่น ๆ อีกทั้งจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบข้างเคียงหรือความขัดแย้งกับมาตรการต่างๆ หรือแนวทางการดำเนินชีวิตของชุมชน แต่กลับจะต้องก่อให้เกิดและนำไปสู่ผลกระทบทางบวกเพิ่มเติมอันจะสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาคความยากจน การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของชุมชนให้มั่นคงยิ่งขึ้น

2.3 การเงินและเทคโนโลยี

ประเทศพัฒนาแล้วจะต้องแสดงความรับผิดชอบและให้การสนับสนุนทั้งด้านการเงินและเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาดำเนินการทั้งเพื่อการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความรับผิดชอบนี้ต้องไม่นำมาเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับกลไกการซื้อขายคาร์บอนเครดิตและกลไกตลาดในการสร้างเม็ดเงินเพิ่มเติม ขณะเดียวกันประเทศพัฒนาแล้วต้องเร่งดำเนินการให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี ประการสำคัญคือ เทคโนโลยีที่จะนำมาให้และส่งเสริมให้มีการใช้ใน ประเทศกำลังพัฒนาต้องเป็นเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความเหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ และชุมชนสามารถเข้าถึง ควบคุม และจัดการได้

ข้อเสนอต่อการเจรจาในประเด็นการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาความสามารถ

1. การเจรจาเพื่อนำมาสู่ข้อตกลงเรื่องการเงินและเทคโนโลยีต้องขึ้นอยู่กับหลักการสร้างให้เกิดความสมดุลระหว่างการเงินเพื่อการลดการปล่อยก๊าซและการปรับตัว เพราะทั้งสองเรื่องมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

2. ประเทศพัฒนาแล้วต้องเอื้อและเร่งให้เกิดการพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีเรื่องการลดการปล่อยก๊าซและการปรับตัวให้กับประเทศกำลังพัฒนาโดยไม่พึ่งกลไกการตลาด

3. การยกเลิกสิทธิบัตรและการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยเร็วสำหรับเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการลดการปล่อยก๊าซและการปรับตัว รวมทั้งสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีในระหว่างประเทศกำลังพัฒนาด้วยกันด้วย

4. รัฐบาลของประเทศพัฒนาแล้วจะต้องให้คำมั่นสัญญาเรื่องการสนับสนุนจำนวนเงินช่วยเหลือเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (ตามการศึกษาล่าสุดเรื่องต้นทุนในการปรับตัวในประเทศกำลังพัฒนา) โดยไม่มีเงื่อนไขและไม่พึ่งกลไกการตลาด (เช่น ให้มีการกำหนดเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าไรของรายได้มวลรวมของประเทศพัฒนาแล้วเพื่อจัดสรรเป็นเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ (ODA) ในเรื่องนี้แก่ประเทศกำลังพัฒนา เป็นต้น) ทั้งนี้เงินช่วยเหลือในเรื่องนี้ต้องเป็นเม็ดเงินที่เพิ่มเติมจากเงินที่ต้องให้กับกรณีปัญหาอื่น หรือไม่ใช่เป็นเหตุให้มีการลดเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศที่เคยมีให้กับกรณีอื่น ต้องมีความต่อเนื่องและยั่งยืนให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถคาดการณ์และใช้วางแผนการใช้ได้

5. ประเทศกำลังพัฒนาต้องสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือทางการเงินหรือกองทุนเพื่อการลดการปล่อยก๊าซและการปรับตัวได้โดยตรง

6. การบริหารจัดการการเงินเรื่องโลกร้อนจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประเทศภาคีสมาชิก ภาคประชาสังคมไทยไม่สนับสนุนการเงินที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่อยู่นอกรอบของอนุสัญญาฯ (เช่น World Bank, ADB, JBIC)

2.4 ประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ภาคประชาสังคมมีความเห็นและข้อเสนอในประเด็นการเจรจาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีก 2 ประเด็นคือ เรื่องวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) และสถานภาพทางกฎหมายของข้อตกลงที่จะเกิดขึ้นจากการเจรจา (Legal Outcome) ดังนี้

2.4.1 วิสัยทัศน์ร่วม

มาตรการและการดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะต้องคำนึงถึงความ เป็นธรรมและการชำระหนี้ประวัติศาสตร์ของประเทศพัฒนาแล้วต่อภาพรวมของผลกระทบที่เกิดขึ้น และระดับ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากอดีต ความเร่งด่วนทั้งด้านการลดการปล่อยก๊าซและการปรับตัว ความร่วมมือกัน ของทุกประเทศในทั้งสองเรื่องนี้ พันธกรณีของประเทศพัฒนาแล้วที่ต้องสนับสนุนด้านการเงินและเทคโนโลยี ความสามารถในการดำเนินการลดและการปรับตัวของประเทศกำลังพัฒนา ต้องระบุเป้าหมายการ ลดรวมของประเทศพัฒนาแล้วและระยะเวลาที่ชัดเจน เน้นการดำเนินการลดการปล่อยที่แหล่งปล่อยและตัวการ ที่สำคัญที่มีการปล่อยสูงมาตั้งแต่อดีต โดยผ่านทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ รูปแบบการบริ โภคที่

ปรับเปลี่ยนให้มีความยั่งยืน การเคารพและคุ้มครองสิทธิของชุมชนในการเข้าถึงทรัพยากร รวมทั้งเน้นความจำเป็นเร่งด่วนในการปรับตัวต่อผลกระทบจากโลกร้อนที่กำลังเกิดขึ้นกับประเทศกำลังพัฒนา โดยที่ประเทศพัฒนาแล้วจะต้องชดใช้ผ่านการเงินและเทคโนโลยีทันที และย้ำถึงพันธกรณีของประเทศพัฒนาแล้วด้านการเงินและเทคโนโลยี

สำหรับประเทศไทย เมื่อนมองในบริบทของความยั่งยืนของสังคมและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโลกร้อน ประเทศไทยก็ควรจะต้องมีการพิจารณาเรื่องการจัดเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซแบบสมัครใจของตัวเอง และปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาประเทศเพื่อมุ่งสู่การมีสังคมที่ยั่งยืนในมิติต่างๆ ด้วย

2.4.2 สถานภาพทางกฎหมายของข้อตกลงที่จะเกิดขึ้นจากการเจรจาที่โคเปนเฮเกน (Legal Outcome)

ภาคประชาสังคมไทยสนับสนุนการปรับแก้พิธีสารเกียวโตให้มีเป้าหมายการลดที่เข้มข้นขึ้น และกำหนดพันธกรณีระยะที่สอง

มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดตั้งผู้ประสานงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Officer: CCO)

เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2552 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการการจัดตั้งผู้ประสานงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Officer: CCO) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รายงานว่า

1.1 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) เป็นปัญหาสำคัญในระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม และการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต ประชาคมโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้ร่วมกันดำเนินการภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ซึ่งแบ่งกลุ่มประเทศที่ต้องรับผิดชอบการลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามหลักความรับผิดชอบร่วมที่แตกต่าง (Common but differentiated responsibilities) ออกเป็น กลุ่มประเทศในภาคผนวกที่ 1 (Annex I Countries) หรือกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และกลุ่มประเทศนอกภาคผนวกที่ 1 (Non-Annex I Countries) หรือกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา และต่อมาในปี พ.ศ. 2538 ได้มีการจัดตั้งพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol: KP) ขึ้นภายใต้อนุสัญญาฯ

1.2 ประชาคมโลกได้ตระหนักถึงแนวโน้มความรุนแรงของปัญหาที่เพิ่มขึ้น และเห็นร่วมกันที่จะต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนในระยะยาว จึงให้การรับรองแผนปฏิบัติการบาห์ลี (Bali Action Plan) ในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 13 (COP13) และการประชุมรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต สมัยที่ 3 (CMP 3) เมื่อเดือนธันวาคม 2550 ณ เมืองบาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ภายใต้การเจรจาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) ในประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ เป้าหมายและลักษณะของพันธกรณีในการลดก๊าซเรือนกระจก การปรับตัว กลไกทางการเงินที่เหมาะสมในการช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการลดก๊าซเรือนกระจก รวมถึงกลไกที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี และเสริมสร้างศักยภาพของประเทศกำลังพัฒนาในการปรับตัวและการลดก๊าซเรือนกระจก ทั้งนี้ ได้กำหนดให้ผลการเจรจาสำหรับนำไปใช้การรับรองร่วมกันในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 15 (COP15) และการประชุมรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต สมัยที่ 5 (CMP 5) ที่กำหนดจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 7-18 ธันวาคม 2552

1.3 ประเทศไทยในฐานะประเทศกำลังพัฒนา หรือกลุ่มประเทศนอกภาคผนวกที่ 1 (Non-Annex I Countries) ได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2537 และให้สัตยาบันต่อพิธีสารเกียวโตเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2545 ซึ่งมีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและ

แผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักแห่งชาติ (National Focal Point) ในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภายใต้สนธิสัญญาฯ และพิธีสารฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ปัจจุบันสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดตั้งให้มีสำนักงานประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นหน่วยงานภายใน เพื่อทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานฯ โดยมีเป้าหมายการดำเนินงานเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ เพื่อนำไปสู่ผลประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างเหมาะสม

2. การประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยทั้งในปัจจุบันและในระยะยาว ไม่ว่าจะเป็นด้านการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสามารถในการปรับตัว (Adaptation) การลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณชน (Public Awareness) การพัฒนาศักยภาพหน่วยงานและบุคลากร (Capacity Building) ตลอดจนการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperation) จึงทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องเตรียมการกำหนดนโยบายและดำเนินกลไกในทางปฏิบัติเพื่อบูรณาการงานที่ครอบคลุมหลายหน่วยงานในภาพรวมให้สามารถเตรียมการป้องกันและรับมือต่อปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมทันห่วงที่ ทั้งนี้ การจัดตั้งผู้ประสานงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Officer: CCO) จะเป็นการพัฒนาระบบการประสานงานระหว่างกระทรวง ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยจะเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการบูรณาการการทำงานให้ไปด้วยความราบรื่นมากขึ้น อันจะนำมาซึ่งประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยต่อไป

ที่มา : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 กันยายน 2552. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก

<http://www.cabinet.thaigov.go.th/> สืบค้น ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2552.

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

2. เอกสารสำคัญของการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2552 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างเอกสารสำคัญของการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างเอกสารดังกล่าวที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

สาระสำคัญของเอกสาร

1. ร่างแถลงการณ์ผู้นำอาเซียนเรื่องการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมในอาเซียน มีสาระสำคัญเพื่อส่งเสริมให้มีการกระชับความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมทางถนน รถไฟ ทางอากาศ ทางน้ำ และเทคโนโลยีการสื่อสารในภูมิภาคอาเซียน ทั้งในด้านกายภาพและที่ไม่ใช่กายภาพ โดยให้มีการจัดตั้งคณะทำงานระดับสูงของอาเซียนเพื่อศึกษาการเชื่อมโยงโครงข่ายพื้นฐานต่าง ๆ ภายในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคอื่น ๆ รวมทั้งให้จัดทำแผนแม่บทอาเซียนในการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมในภูมิภาค และจัดตั้งกองทุนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของอาเซียน

2. ร่างแถลงการณ์ร่วมของอาเซียนว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีสาระสำคัญยืนยัน ท่าทีร่วมกันของอาเซียนกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ที่จะร่วมมือกัน เพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ บนหลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและแผนปฏิบัติการบาห์ลี โดยให้ประเทศพัฒนาแล้วมีการถ่ายทอดเทคโนโลยี การสนับสนุนทางการเงินและการพัฒนาศักยภาพ เพื่อสนับสนุนการปรับตัวของประเทศกำลังพัฒนาต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งเน้นว่า นโยบายและมาตรการฝ่ายเดียวรวมทั้งกลไกทางการตลาดของประเทศพัฒนาแล้วต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนของประเทศกำลังพัฒนา

3. ร่างแถลงข่าวร่วมของการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ครั้งที่ 4 ว่าด้วยการฟื้นฟูมหาวิทยาลัยนาถันทา มีสาระสำคัญมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาค โดยสนับสนุนความร่วมมือและเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยนาถันทา ซึ่งเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมภูมิภาค โปราณของอินเดียนกับศูนย์การศึกษาของประเทศที่เข้าร่วมการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก

ที่มา : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 20 ตุลาคม 2552. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก

<http://www.cabinet.thaigov.go.th/> สืบค้น ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2552.

LI RT

**บทวิเคราะห์ทำทีและกรอบการเจรจาของประเทศไทยสำหรับการเจรจา ในการประชุม
รัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 15
(Conference of the Parties : COP15) ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก***

ภาวะโลกร้อนเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วโลกในขณะนี้ เนื่องจากหลักฐานเชิงวิทยาศาสตร์จาก IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) ได้เผยแพร่มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2533 ได้รับการยอมรับแล้วว่าโลกร้อนขึ้นจริง และมีสาเหตุมาจากก๊าซเรือนกระจก เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน และไนตรัสออกไซด์ที่สะสมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ความร้อนถูกกักเก็บไว้ในโลกไม่สะท้อนกลับไปสู่บรรยากาศ และต้นเหตุสำคัญที่สุดคือมนุษย์ที่ทำให้ก๊าซเหล่านี้สะสมเพิ่มขึ้น ประกอบกับในปัจจุบันประเทศต่างๆ ทั่วโลกกำลังได้รับผลกระทบอย่างทั่วถึงเพียงแต่รูปแบบและระดับความรุนแรงแตกต่างกัน อาทิ การแปรปรวนของลมฟ้าอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ภาวะภัยแล้ง น้ำท่วมฉับพลัน ปัญหาสุขภาพอนามัยและโรคระบาด ผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้รับผลจากการผลิตอย่างที่ควรจะเป็นอันเนื่องมาจากสภาพอากาศที่ร้อน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบให้เกิดการสูญเสียด้านสังคมและเศรษฐกิจในระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การรับมือกับปัญหาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้กลายเป็นปัญหาที่ทั่วโลกให้ความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยที่ผ่านมามีประเทศไทยได้เห็นความสำคัญของปัญหาโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nation Framework Convention on Climate Change, UNFCCC) เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2537 และลงนามให้สัตยาบันในพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ซึ่งเป็นพิธีสารภายใต้อนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2545 แม้ว่าประเทศไทยจะไม่ได้อยู่ในกลุ่มประเทศที่ต้องลดก๊าซเรือนกระจกตามพันธกรณีที่พิธีสารกำหนดให้ประเทศพัฒนาแล้วในกลุ่มภาคผนวกที่ 1 (Annex I) เท่านั้นที่ต้องลดก๊าซเรือนกระจกจากปี 1990 ก็ตาม แต่ประเทศไทยได้ดำเนินการตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ในฐานะประเทศในกลุ่มนอกภาคผนวก 1 (Non Annex I) อย่างเคร่งครัด

ทั้งนี้ พิธีสารเกียวโตได้กำหนดช่วงเวลาการปฏิบัติตามพันธกรณีลดก๊าซในระหว่างปี 2551-2555 (ค.ศ. 2008-2012) ซึ่งใกล้เวลาที่จะสิ้นสุดพันธกรณีช่วงแรก และเมื่อพันธกรณีช่วงแรก (First Commitment Period) ของพิธีสารเกียวโตสิ้นสุดลงในปี ค.ศ. 2012 การเจรจาต่อไปในอนาคตเพื่อจัดทำ Post 2012 Regime จะต้องมี ความเข้มงวดและซับซ้อนยิ่งขึ้น ซึ่งในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ ครั้งที่ 15 (Conference of the Parties : COP15) ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก ที่กำลังจะ เกิดขึ้นในเดือนธันวาคมปีนั้น เป็นการช่วยเหลือประเทศต่างๆ ในระดับภูมิภาคให้เพิ่มพูนขีดความสามารถใน การเตรียมการป้องกันรับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งยังจะ

*นางพุทธชาติ ทองอม วิทยากร 8 ว. กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

ช่วยเสริมสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการแก้ปัญหาโลกร้อนให้กับประเทศต่าง ๆ ดังนั้น ท่าทีและกรอบการเจรจาควรอยู่บนพื้นฐานที่ทุกประเทศในโลกต้องรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งหากมองในเรื่องความเป็นธรรมแล้ว ประเทศพัฒนาแล้วเป็นประเทศที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสถานะแวดล้อมมากกว่าประเทศกำลังพัฒนา ประกอบกับประเทศพัฒนาแล้วมีกำลังความสามารถทั้งในด้านเทคโนโลยี งบประมาณและการลงทุน ในการแก้ปัญหาเรื่องดังกล่าวได้ดีกว่า หลักการสำคัญที่ประเทศไทยควรนำมาใช้ในการเจรจา ได้แก่ ความรับผิดชอบในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงศักยภาพ การพัฒนาที่ยั่งยืน หลักการของความเสมอภาค และความเป็นธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับพิธีสารเกียวโตที่ได้ตั้งเป้าหมายและให้ความสำคัญกับกลไกที่เพิ่มภาระความรับผิดชอบต่อประเทศที่พัฒนาแล้วภายใต้หลักการ “ความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน”

ข่าวจากสื่อมวลชน

1. รัฐบาลไทยและภาคประชาสังคมทําที่ไทยในการเจรจาเรื่องโลกร้อน เตรียมการประชุมสุดยอดที่โคเปนเฮเกน

กรุงเทพฯ 14 กันยายน 2552 การสัมมนาเพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดทํา “ข้อเสนอ ไทยสู่การประชุมที่โคเปนเฮเกน” ได้หารือเกี่ยวกับทําที่ไทยต่อที่ประชุมประเทศภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 15 ที่กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก ในเดือนธันวาคมศกนี้ การสัมมนาดังกล่าวจัดขึ้น ณ ห้องประชุมโลดัส ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพฯ

ในการประชุมที่โคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก ในเดือนธันวาคม 2552 ผู้นำโลกที่เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวมีภารกิจหลักในการเผชิญหน้ากับสิ่งที่ท้าทายต่อมนุษยชาติ ในขณะนี้ ประเทศภาคีเจรจาทันทีเรื่องตกลงระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หลังจากพิธีสารเกียวโตครบวาระในปี 2555 คณะเจรจาผู้แทนไทยจะนำเสนอทําที่ไทยที่สะท้อนมุมมองของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

รัฐบาลไทยร่วมกับภาคประชาสังคมและหน่วยงานสหประชาชาติในประเทศไทยร่วมกันจัดสัมมนาเพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งประเทศในการกำหนดทําที่และจุดยืนของไทยในการเจรจาที่โคเปนเฮเกน การสัมมนาฯ เป็นโอกาสให้ภาคประชาสังคม และภาครัฐบาลแสดงข้อคิดเห็นเรื่องโลกร้อน และให้ภาครัฐบาลพิจารณาทําที่และมุมมองของกลุ่มและชุมชนต่าง ๆ เรื่องการแลกเปลี่ยนสภาพภูมิอากาศ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นภัยต่อประชาชนไทยหลายล้านคนที่ต้องพึ่งพาภาคการเกษตรเพื่อการดำรงชีวิต ซึ่งภาวะโลกร้อนก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อทรัพยากรธรรมชาติและมีผลกระทบต่อชุมชนที่ต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้

นางกวี โยป ชน ผู้ประสานงานองค์การสหประชาชาติ กล่าวว่าอุณหภูมิโลกที่เพิ่มขึ้นเพียง 1 องศาเซลเซียสสามารถทำลายการผลิตข้าวที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยและระดับน้ำทะเลที่เพิ่มขึ้นเพียงไม่กี่เซนติเมตรสามารถท่วมกรุงเทพฯ ได้ และทำลายการท่องเที่ยวชายฝั่งของไทย คุณกวีกล่าวว่าชุมชนที่อ่อนแอมากที่สุดจะได้รับผลกระทบมากที่สุดจากภาวะโลกร้อนที่รุนแรงและมีแนวโน้มที่จะรุนแรงมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับตัวต่อภาวะโลกร้อน โดยย้ำว่าการเพิกเฉยไม่ดำเนินการไม่ใช่ทางเลือก

นางนิศากร โนมิตรีตัน เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้กล่าวสุนทรพจน์ในนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าประเทศไทยยังต้องมีการพัฒนาเพื่อผลประโยชน์ต่อประชากร โดยการลดก๊าซเรือนกระจกตามความสมัครใจผ่านการพัฒนาที่ยั่งยืน ในการนี้ เลขาธิการฯ ย้ำว่าสังคมไทยจะต้องปรับแนวความคิดต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำกัดและลดการ

ปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากความฟุ่มเฟือย นอกจากนี้ รัฐบาลไทยสนับสนุนเกษตรกรในการใช้แนวปฏิบัติด้านการเกษตรเพื่อปรับตัวต่อภาวะโลกร้อน โดยตระหนักถึงความมั่นคงด้านอาหารเป็นสำคัญ

นางสาวเพ็ญโฉม แซ่ตั้ง ผู้ประสานคณะทำงานเพื่อโลกเย็นที่เป็นธรรมได้ นำเสนอประเด็นที่ภาคประชาสังคมเป็นห่วงในการจัดการปัญหาโลกร้อน คุณเพ็ญโฉม ย้ำถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและให้ตระหนักถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาโลกร้อน นอกจากนี้ ภาคประชาสังคม เน้นว่า ในการเจรจาโลกร้อนระดับโลก ประเทศพัฒนาแล้วต้องรับผิดชอบในการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างจริงจังในประเทศของตนเอง และต้องทำตามพันธกรณีในการสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการปรับตัวรับผลกระทบโดยไม่มีเงื่อนไข นอกจากนี้ ตัวแทนของเครือข่ายโลกเย็นที่เป็นธรรม เน้นว่าการใช้กลไกตลาด และการซื้อขายคาร์บอน เป็นการผลักภาระความรับผิดชอบต่อลดภาวะโลกร้อนจากกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ซึ่งขัดแย้งกับหลักความเป็นธรรมในการแก้ไขปัญหาลอกร้อนและไม่สามารถช่วยลดภาวะโลกร้อน

ผลของการสัมมนาฯ จะนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติเพื่อประกอบการกำหนดท่าทีของไทยในการเจรจาที่กรุง โคเปนเฮเกนในเดือนธันวาคมศกนี้

ที่มา : คณะทำงานเพื่อ โลกเย็นที่เป็นธรรม. รัฐบาลไทยและภาคประชาสังคมจัดทำที่ไทยในการเจรจาเรื่องโลกร้อนเตรียมการประชุมสุดยอดที่โคเปนเฮเกน. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก http://www.un.or.th/thai/news/documents/FinalPressRelease_DCS_on_Climate_ChangeThai.pdf สืบค้น ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2550.

2. รัฐมนตรีอาเซียนยึดพิธีสารเกียวโตลดโลกร้อน

กรรมการนโยบายเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอนุมติร่างปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รมตอาเซียนประกาศจุดยืนหนุนพิธีสารเกียวโตเดิม วัตถุประสงค์ 5 กลุ่มอุตสาหกรรม บีโตร์เคมี-กระดาษ-ปูนซีเมนต์-เหล็ก และ โรงไฟฟ้า ได้รับผลกระทบจากการลดก๊าซเรือนกระจก

ในการประชุมภาวะโลกร้อน COP 15 ที่กรุงโคเปนเฮเกน เดนมาร์ก ช่วงวันที่ 7-18 ธ.ค. 2552 จะมีข้อเสนอหลายประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม ดังนั้น ในการประชุม AWG-LCA ครั้งที่ 7 และ AWG-KP ครั้งที่ 9 หรือ Bangkok Climate Change Talks 2009 ระหว่างวันที่ 28 ก.ย.-9 ต.ค. นี้ ประเทศไทยและกลุ่มอาเซียนจะกำหนดท่าทีเพื่อเสนอต่อที่ประชุมภาวะโลกร้อนปลายปีนี้ที่ประเทศเดนมาร์ก

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กล่าวหลังประชุมคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติว่า จุดยืนของประเทศไทยต่อที่ประชุมอาเซียนว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(ASEAN Declaration on Climate Change) นั้น ไทยสนับสนุนร่างปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และยืนยันจุดยืนที่จะไม่ยกเลิกพิธีสารเกียวโต นอกจากนี้ ที่ประชุมยังเห็นชอบการปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการประสานทำที่ไทยในการเจรจา โดยแต่งตั้งผู้แทนสภาหอการค้าไทย หรือผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ร่วมเป็นกรรมการ เพื่อเจรจาดังผลกระทบด้านการค้า รวมทั้งตั้งทีมเจรจา ประกอบด้วย เลขานุการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และเลขานุการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นที่ปรึกษาอนุกรรมการ พร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มเติมอีก 5 คน ได้แก่ 1. ผู้แทนกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ 2. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง 3. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 4. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม 5. ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

ไทยยืนตามพิธีสารเกียวโต

นางนิศากร โฆษิตรัตน์ เลขานุการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กล่าวว่า ที่ประชุมให้ความเห็นชอบในหลักการเรื่องกรอบการเจรจาและท่าทีของประเทศไทยที่จะนำไปใช้ในการประชุมอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ COP 15 ที่กรุงโคเปนเฮเกน เดนมาร์ก โดยมีมติไม่สนับสนุนการยกเลิกพิธีสารเกียวโต ซึ่งจะสิ้นสุดพันธกรณีระยะแรกในปี 2555 และไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอที่นอกเหนือจากพิธีสารเกียวโต ถึงแม้ว่าขณะนี้ไทยจะไม่ได้อยู่ในกลุ่มประเทศที่ต้องลดก๊าซเรือนกระจกตามพันธกรณี

"หลังจากที่พิธีสารเกียวโตสิ้นสุดลงทุกประเทศมีโอกาส รวมทั้งประเทศไทย มีโอกาสบรรลุให้อยู่ในบัญชีที่ต้องลดก๊าซเรือนกระจกได้เช่นกัน ดังนั้น ต้องยืนยันว่าจุดยืนที่ผ่านมา มีการเจรจามากกว่า 10 ปี ตามพิธีสารเกียวโต ที่จะสิ้นสุดลงในปี 2555 กำหนดให้เพียงประเทศพัฒนาแล้ว เป็นผู้ลดก๊าซเรือนกระจก แต่หลายประเทศยังไม่ดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเลย จึงยังไม่ควรเปลี่ยนเงื่อนไขใหม่ ควรจะยึดตามพิธีสารเกียวโต คือ ให้ลดก๊าซเรือนกระจกให้ได้เท่ากับปี 1990 ที่กำหนดให้อุณหภูมิสูงขึ้นได้ไม่เกิน 2 องศาเซลเซียส และปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่เกิน 450 ล้านในล้านส่วน" นางนิศากรกล่าว

เสนอจุดยืนไทยในเวทีอาเซียน

นางนิศากร กล่าวว่า นายกรัฐมนตรีได้ขอให้ท่าทีเรื่องโลกร้อน ต้องยึดผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลักและต้องมีการสรุป เพื่อเสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ให้ความเห็นชอบตามมาตรา 190 ก่อนเสนอที่ประชุมรัฐสภา โดยกำหนดท่าทีของไทยสนับสนุนให้ใช้ข้อกำหนดตาม พิธีสารเกียวโตฉบับเดิมนั้น เป็นความเห็นร่วมภายใต้ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอาเซียน เมื่อวันที่ 6-7 ก.ย.ที่ผ่านมา ที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างไรก็ตาม จะนำข้อสรุปที่เป็นร่างปฏิญญาอาเซียนเสนอเข้าที่ประชุมอาเซียนได้รับทราบท่าทีครั้งนี้ ในการประชุม

Bangkok Climate Change Talks 2009 ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะมาเปิดงานประชุมด้วยตัวเองในวันที่ 28 ก.ย. 2552 ที่ องค์การสหประชาชาติ

แนบตั้งรับลดก๊าซ-ป่าไม้-เกษตร

ด้านนายบัณฑูร เศรษฐศิโรตม์ ผู้ประสานงานโครงการพัฒนาความรู้และยุทธศาสตร์ด้านความตกลงพหุ ภาติระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กล่าวว่า ข้อเสนอหลาย ประเด็นที่กำลังจะถูกบรรจุเข้าในที่ประชุมเวทีโลกร้อน COP 15 ที่กรุงโคเปนเฮเกน เดนมาร์ก ที่จะกระทบกับ กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา เพราะอาจจะมีเงื่อนไขให้ลดก๊าซเรือนกระจกได้ เพราะการประชุมแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อกำหนดเรื่องการลดก๊าซเรือนกระจกในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมี 2 ทางเลือก คือ ลดก๊าซเรือน กระจกลง 15-30% จากปีฐาน 2563 อีกแนวทาง คือ ลดให้ได้จากภาวะปกติกจากปี 2563 แต่ไม่กำหนดให้ลดก๊าซ ในปริมาณเท่าไร เรื่องนี้เห็นว่าหากกลุ่มประเทศอาเซียน สามารถจับมือกัน ได้เพื่อยืนยันว่าจะไม่มีการกำหนด การลดก๊าซเรือนกระจกก็สามารถทำได้

"ภาคป่าไม้ และเกษตรกรรม มีการลดก๊าซมีเทนจากการทำนา การเผาเศษซากพืช เป็นอีกเรื่องสำคัญที่ ไทยต้องกำหนดทำให้ชัดเจน เพราะถือเป็นเงื่อนไขใหม่ที่กำลังอยู่ระหว่างการเจรจาโลกร้อน เพราะหากมีการ กำหนดในเวทีโลก อาจส่งผลกระทบต่อไทยโดยตรง" นายบัณฑูรระบุ

ชี้ขาดเข้าภาพผลกระทบเศรษฐกิจ

ส่วนกรณีที่ภาคอุตสาหกรรมไทยหลายสาขา เริ่มได้รับผลกระทบต่อเงื่อนไขการลดภาวะโลกร้อนของ กลุ่มประเทศยุโรป อาทิเช่น กรณีสายการบินไทย ถูกเก็บค่าปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยที่หน่วยงานไทยไม่มี มาตรการตอบโต้ นั้น นายบัณฑูรกล่าวว่า ต้องยอมรับว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภาคอุตสาหกรรม ไม่มีหน่วยงาน ที่เป็นภาพที่ชัดเจน เนื่องจากหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะ ดูแลเฉพาะเรื่องสิ่งแวดล้อม ขณะที่ผลกระทบภาวะโลกร้อนที่มีต่อการค้า ก็มองว่าเป็นเรื่องของกระทรวง พาณิชย์ ทำให้ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบ และตามไม่ทันกฎระเบียบของโลก

"ไทยขาดภาพที่จะเข้ามาดูแลเรื่องผลกระทบเรื่องสิ่งแวดล้อมต่อปัญหาการค้า ถือเป็นช่องว่าง ระหว่างหน่วยงาน ทำให้เราตามไม่ทันหลายประเทศ แต่ในส่วนของ สกว.ได้สรุปมาตรการทางกฎหมาย ที่ เกี่ยวข้องกับ โลกร้อน ที่จะกระทบกับไทยทั้งของสหรัฐและยุโรป เพื่อดูแลผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยจะเปิด งานวิจัยในวันที่ 18 ก.ย.นี้" นายบัณฑูรกล่าว

ยื่นกำหนดปล่อยรายสาขากระทบอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ ในการประชุมโลกร้อน ที่กรุงโคเปนเฮเกน เดนมาร์ก ซึ่งอาจกระทบ ภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากมีข้อเสนอให้กำหนดอุตสาหกรรมรายสาขาในการลดการก๊าซเรือนกระจกนั้น รศ.ดร.นิรมล สุธรรมกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า หนึ่งในประเด็นที่คาดว่าจะมีทั้ง ผลดีและผลเสียกับภาคอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการลดก๊าซเรือนกระจกในระดับโลกได้ คือ การกำหนดแนวทาง

ในการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยกำหนดเป้าหมายการลดในรายสาขาของทั้งโลก ประกอบด้วย อุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมปิโตรเคมี ปูนซีเมนต์ กระจก และ โรงงานไฟฟ้า

"ข้อเสนอดังกล่าวยังเป็นข้อถกเถียงกันว่าจำเป็นต้องให้ทุกประเทศ ทั้งในกลุ่มประเทศพัฒนาในภาคผนวก 1 และประเทศกำลังพัฒนา ต้องควบคุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกรายสาขาในภาพรวมดังกล่าวหรือไม่ โดยเรื่องนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสีย อาทิเช่น กรณีการอุตสาหกรรมเหล็ก ที่อาจจะย้ายฐานการผลิตมาในประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่อยู่ในพันธกรณี ที่ต้องลดก๊าซเรือนกระจกอย่างไทย ประเทศพัฒนาแล้วอย่างญี่ปุ่นสนใจมาลงทุนอุตสาหกรรมเหล็กแล้ว 2-3 แห่ง เป็นต้น ซึ่งหากขาดการควบคุมที่ดีเชื่อว่าจะกระทบกับไทย ที่ปัจจุบันมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นอันดับที่ 24 ของโลก คิดเป็น 0.93%" รศ.ดร.นิรมลกล่าว

ที่มา : สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย, รัฐมนตรีอาเซียนยึดพิชิตสารเกียวโตลดโลกร้อน. (ออนไลน์)เข้าถึงได้จาก http://www.trf.or.th/News/Content.asp?Art_ID=1394 สืบค้น ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2552.

3. บางกอกทอล์ค "การเงิน-เทคโนโลยี" ช่วยโลกเย็น

การประชุมเพื่อแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งของคณะทำงานเฉพาะกิจด้านความร่วมมือระยะยาวภายใต้อนุสัญญาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (AWG-LCA) และคณะทำงานเฉพาะกิจด้านการกำหนดพันธกรณีการลดก๊าซเรือนกระจกเพิ่มเติม สำหรับประเทศภาคผนวกที่หนึ่ง หรือประเทศที่พัฒนาแล้ว ภายใต้พิธีสารเกียวโต (AWG-KP) ที่ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ ยังไม่มีความคืบหน้าใดๆ ที่ชัดเจน

โดย การประชุม 4 วันที่ผ่านมา มีเพียงองค์กรพัฒนาเอกชนจากกลุ่มประเทศต่างๆ ที่ออกมานำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลากหลาย ประเด็น ไม่ว่าจะเป็นองค์กรกองทุนอนุรักษ์สัตว์ป่าโลกสากล (WWF : World Wide Fund for Nature) ที่เรียกร้องให้ที่ประชุมดังกล่าวมีความชัดเจนในเรื่องการลดก๊าซเรือนกระจก จากการทำลายป่าและความเสื่อมโทรมของป่าในประเทศกำลังพัฒนา หรือเรดด์ (REDD : Reduced Emissions from Deforestation and Degradation) เนื่องจากพิธีสารเกียวโต ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปลูกต้นไม้ แต่กลับไม่ได้ให้ความสำคัญในการลดการตัดไม้ทำลายป่า ขณะเดียวกันกลุ่มจูบิลี่ เซาท์ เอเชีย ก็ออกมาเรียกร้องประเทศกำลังพัฒนาอย่ายอมรับเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรมสำหรับการเข้าถึงการใช้เงินจากกองทุนต่างๆ ที่ประเทศพัฒนาให้มาเพื่อแก้ไขปัญหาโลกร้อน

ล่าสุดเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม ซึ่งเป็นวันที่ 5 ของการประชุมดังกล่าว นายอีโว ดู โบอาห์ เลขาธิการสำนักงานเลขาธิการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ หรือ UNFCCC ออกมาแสดงท่าทีถึงการเจรจาหาความชัดเจนในการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน และผลสรุปจากการเจรจาครั้งนี้ จะนำไปสู่การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ สมัยที่ 15 หรือ COP 15 และ

การประชุมรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต สมัยที่ 5 หรือ CMP 5 ระหว่างวันที่ 7-18 ธันวาคม 2552 ที่กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก

นายอีโว คู โบอาห์ กล่าวถึงภาพรวมของการเจรจาตลอดสัปดาห์ว่า ตัวแทนของแต่ละประเทศ แสดงออกชัดเจนว่าพร้อมสนับสนุนกรอบความร่วมมือลดโลกร้อน แต่คำมั่นสัญญาเหล่านี้ไม่ได้หมายความว่า จะทำให้โลกต่อสู้กับภาวะโลกร้อนได้ เร็วขึ้น เนื่องจากตลอดการเจรจาที่ผ่านมาไม่มีประเทศใดระบุถึงความช่วยเหลือทางการเงินเลย ทั้งๆ ที่เป็นเรื่องสำคัญที่สุด เปรียบเสมือนขนมเค้กที่ปราศจากมิก ก็ไม่สามารถตัดแบ่ง เค้กได้ สิ่งสำคัญ หากทั้งประเทศที่พัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนามีความชัดเจนในการลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ร่วมกันก็จะทำให้การ ประชุมที่กรุงโคเปนเฮเกน มีความหวังมากขึ้น

"ในสัปดาห์หน้าคาดว่าจะการ ประชุม Bangkok Climate Change Talks 2009 จะมีความชัดเจนในเรื่องการ ปรับตัวของแต่ละประเทศ โดยมุ่งไปที่การสร้างศักยภาพการบริหารจัดการของแต่ละประเทศที่เอื้ออำนวยต่อ การลดก๊าซเรือนกระจก และเรื่องความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งหาก ทั้งหมดมีความชัดเจน ก็จะนำไปสู่ข้อตกลงร่วมกันที่กรุงโคเปนเฮเกน โดยเฉพาะอาจนำไปสู่การตั้งแผน ระยะยาวที่จะช่วยลดผลกระทบจากโลกร้อนได้อย่าง แท้จริง" เลขาธิการ UNFCCC กล่าว

นายอีโว คู โบอาห์ กล่าวถึงประเด็นเรื่องความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีว่า ที่ประชุมมีความเห็นว่า ควรมีสื่อกลางทางด้านเทคโนโลยี หรือ ฮับ (HUB) ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีลดผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ที่เชื่อมโยงกับสถาบันต่างๆ เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ได้ แต่ต้องพิจารณาว่าแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีจะเป็นอย่างไร และจะมีระบบการถ่ายโอนเทคโนโลยีอย่างไร ที่สำคัญประเด็นเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาควรมีการ ผ่อนปรน ยืดหยุ่นต่อประเทศกำลังพัฒนาที่จะนำไปใช้ด้วย

นอกจากนี้ เลขาธิการ UNFCCC ยังกล่าวถึงพิธีสารเกียวโตที่จะสิ้นสุดพันธกรณีระยะแรกในปี 2555 ว่าเกี่ยวกับเรื่องนี้ประเทศต่างๆ คงต้องมีการพิจารณาร่วมกันว่า จะสนับสนุนหรือยกเลิกพิธีสารเกียวโต เพราะ ประเด็นหนึ่งที่สำคัญคือ ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีในพิธีสารเกียวโต การจะรอทำที่ที่ชัดเจน ของประเทศดังกล่าวค่อนข้างยาก ทำให้ประเทศพัฒนาแล้วอื่นๆ ถังเลในการแสดงท่าทีของตนเองด้วย เรื่องนี้ ต้องคิดว่า จะยกเลิกพิธีสารเกียวโต หรือจะมีการตั้งกรอบข้อตกลงใหม่ ซึ่งในสัปดาห์หน้าในการประชุมที่ กรุงเทพฯ น่าจะมีเรื่องนี้ด้วยเช่นกัน เพื่อนำไปสู่ข้อตกลงที่กรุงโคเปนเฮเกน

ที่มา : หนังสือพิมพ์มติชนรายวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ปีที่ 32 ฉบับที่ 11529 หน้า 5.

4. ทำที่อียูในการเจรจา UNFCCC ที่โคเปนเฮเกน ค.ศ. 52

รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอียูเตรียมทำที่ในการเจรจา UNFCCC เพื่อให้ที่ประชุมผู้นำยุโรปรับรองเพื่อใช้เป็นทำที่อย่างเป็นทางการในการเจรจาจัดทำความตกลงสิ่งแวดล้อมระดับโลกแทนพิธีสารเกียวโต ซึ่งจะมีการเจรจาขั้นสุดท้ายที่โคเปนเฮเกนในเดือน ค.ศ. 52 โดยสรุป ยังไม่มีทำที่ชัดเจนสำหรับการให้เงินสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนา เรียกร้องให้ประเทศกำลังพัฒนาจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยใช้คาร์บอนต่ำ และเตรียมกระตุ้นให้มีการตั้งเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสำหรับการขนส่งทางอากาศและทางเรือ 10% และ 20% ตามลำดับ โดยใช้กลไกการซื้อขายคาร์บอนเครดิต

คณะผู้แทนไทยประจำประชาคมยุโรปขอเรียนความคืบหน้าเกี่ยวกับทำที่อียูในการเจรจา UNFCCC (United Nations Framework Convention on Climate Change) ในเดือน ค.ศ. 52 ดังนี้

1. หลังจากการประชุมที่กรุงทพฯ (28 ก.ย. – 9 ต.ค. 52) นาย Artur Runger-Metzger, Head of Unit (เทียบเท่าผู้อำนวยการ), Climate, Ozone and Energy, DG Environment ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะเจรจาของคณะกรรมาธิการยุโรปได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผลการประชุมมีความคืบหน้าอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของการให้เงินทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา และการตั้งพันธกรณีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระยะกลาง (ปี 2020) โดยมีเพียงบางประเทศที่ระบุเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายในปี 2020 (จากระดับของปี 1990) เพิ่มเติม อาทิ ญี่ปุ่น 25% นอร์เวย์ 40% และโครเอเชีย 6%

2. สวีเดนในฐานะประธานสหภาพยุโรปพยายามผลักดันให้มีการเสนองบการเงินของอียูในการให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแต่ยังไม่บรรลุผล โดยล่าสุดเมื่อวันที่ 20 ต.ค. 52 ได้มีการประชุมรัฐมนตรีคลังประเทศสมาชิกอียู แต่ที่ประชุมไม่สามารถหาข้อสรุปในเรื่องนี้ โดยเฉพาะในเรื่องการจัดสรรภาระทางงบประมาณระหว่างประเทศสมาชิกอียู

3. เมื่อวันที่ 21 ต.ค. 52 ที่ประชุมรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมประเทศสมาชิกอียู ได้สรุปทำที่ของอียูในการเจรจา UNFCCC ที่กรุงโคเปนเฮเกน เพื่อเตรียมให้ที่ประชุมผู้นำยุโรปรับรองเป็นทำที่ในการเจรจาอย่างเป็นทางการต่อไปในการประชุมผู้นำยุโรปที่จะมีขึ้นในวันที่ 29-30 ต.ค. 52 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

3.1 สนับสนุนข้อเสนอแนะของ Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) ที่ให้ประเทศพัฒนาแล้วตั้งเป้าหมายระยะยาวในการลดการปล่อย GHG ลง 80-95% ลงจากระดับของปี 1990 ภายในปี 2050

3.2 ตั้งเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการขนส่งทางอากาศและทางเรือ 10% และ 20% ตามลำดับจากระดับของปี 2005 ภายในปี 2020 โดยใช้กลไกการซื้อขายคาร์บอนเครดิตซึ่งควรพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบ ICAO และ IMO ตามลำดับ

3.3 โดยที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดภาวะการโยกย้ายถิ่นฐานการผลิตไปสู่ประเทศที่มีข้อกำหนดด้านการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำกว่า (carbon leakage) ในสาขาอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานสูง จึงอาจมีการพิจารณามาตรการที่เหมาะสมที่สอดคล้องกับกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ

3.4 ควรรวมข้อตกลงเรื่องการลดการปล่อยสาร HFC ในการเจรจาครั้งนี้ด้วย

3.5 ส่งเสริมการดำเนินการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (mitigation) และการปรับตัว (adaptation) ในภาคการเกษตรในประเทศกำลังพัฒนา

3.6 ย้ำความสำคัญของการปรับปรุงกลไก Clean Development Mechanism (CDM) และ Joint Implementation (JI) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยการใช้ benchmark ที่เป็นมาตรฐานร่วมที่สูงในการประเมินโครงการดังกล่าวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการลดก๊าซเรือนกระจกและสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกแบบรายสาขา (sector-specific mechanism) โดยยึดต้องการเห็นการสนับสนุนจาก CDM ขนาดเล็กแบบรายโครงการเป็นการลดก๊าซเรือนกระจกแบบรายสาขา (อาทิ การขนส่ง) เนื่องจากจะช่วยลดก๊าซเรือนกระจกได้รวดเร็วกว่า โดยยึดพร้อมหารือกับประเทศกำลังพัฒนาที่ก้าวหน้าเพื่อกำหนดสาขา อาทิ สาขาที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกจำนวนมากและมีความเสี่ยงจากภาวะ carbon leakage ซึ่งจะเป็นสาขาที่โครงการ CDM ใหม่ไม่สามารถเข้าข่ายใช้ประโยชน์ได้ต่อไป โดยเสนอให้การเจรจาที่โคเปนเฮเกนระบุเป้าประสงค์ดังกล่าวและกำหนดกรอบเวลาในการดำเนินการและประเทศที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เข้าใจว่าข้อติดดังกล่าวมุ่งเป้าที่จีนและอินเดีย โดยไทยคงไม่ได้รับผลกระทบเพราะียุยังสนับสนุน CDM แบบรายโครงการ

3.7 สนับสนุนการลดการตัดไม้ทำลายป่าและการอนุรักษ์และบริหารจัดการป่าไม้ในประเทศกำลังพัฒนา (REDD+) โดยเสนอแนะการกำหนดกรอบการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอนเริ่มจากจัดทำยุทธศาสตร์ REDD+ มาตรการเพื่ออนุรักษ์ป่าไม้และจัดตั้งกลไกตรวจวัดผลการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

3.8 ประเทศกำลังพัฒนา (ยกเว้นประเทศกำลังพัฒนาน้อยที่สุด หรือ LDCs) ควรเตรียมยุทธศาสตร์/แผนการพัฒนาที่ใช้คาร์บอนต่ำ และคณะกรรมการยุโรปและประเทศสมาชิกอื่นๆจะพัฒนายุทธศาสตร์ดังกล่าวเช่นกัน ประเทศกำลังพัฒนาควรจัดทำฐานข้อมูลการปล่อยก๊าซของประเทศ (national emission inventories) และเห็นว่าควรเสริมสร้างขีดความสามารถแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการดำเนินการข้างต้น

3.9 การเจรจาในเดือน ธ.ค. 52 ควรมีผลเป็นความตกลงที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย และควรครอบคลุมเรื่องต่างๆ เป็นความตกลงฉบับเดียว โดยเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2013 โดยใช้พื้นฐานจากพิธีสารเกียวโตและรวมผลการเจรจาที่โคเปนเฮเกน

ที่มา : ทำที่อียูในการเจรจา UNFCCC ที่โคเปนเฮเกน ธ.ค. 52. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก http://www.vironnet.in.th/index.php?option=com_content&view=article&id=772&catid=5&Itemid=18 สืบค้น ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2552.

LI RT

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
- กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
  - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย
อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
  - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี
การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓
ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น.
โทร. ๐ ๒๒๕๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๕๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักงานพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา ศารทะประภา

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand